au arkkitehtiuutiset

12 • 2019

Näyttävät, yksilölliset ja vaativat julkisivuratkaisut syntyvät käsissämme vuosikymmenten kokemuksella.

Meille tärkeitä ovat erinomainen laatu tuotteissa ja työn jäljessä – mutta myös jokaisen kohteen luonne ja arkkitehtoniset vaatimukset sekä ekologinen ja vastuullinen toimintatapa.

Tarjoamme käyttöösi Teräselementin omat, laadukkaat julkisivutuotteet sekä laajan valikoiman erilaisia julkisivumateriaaleja, kuten eri metallit, lasi ja keramiikka. Yhdessä suunnittelemalla saamme aikaan parhaan lopputuloksen.

teräselementti
EST. 1964

Tutustu lisää verkkosivuillamme
www.teraselementti.fi

PÄÄKIRJOITUS

ANNUKKA LINDROOS
MRL-työryhmän jäsen

> Kuka ottaa vastuun esimerkiksi asuntokaavoituksen aikataulujen toteutumisesta?

ANNA HEIKINHEIMO

Ketterä vai ontuva kaavajärjestelmä?

SAFAn päättyvän vuoden painopisteenä on ollut maankäyttö- ja rakennuslain uudistus. Uudistusta on käsitelty liiton MRL-työryhmässä, lukuisissa tapahtumissa, *Arkkitehtiuutisissa* sekä blogikirjoituksissa. Työ uudistuksen seuraamiseksi ja siihen vaikuttamiseksi jatkuu myös ensi vuonna.

Uudistuksesta julkisuudessa käydyssä keskustelussa on noussut joitakin teemoja ylitse muiden. Kaavoituksen tahmeus, yksityisten aloitteet rakennushankkeiden toteuttamiseksi, rakennuslupamenettelyn hitaus riskeineen. Keskustelun avainsanoja ovat olleet ketteryys, rakennusvirheet ja vastuukysymykset.

Nykyinen laki on monilta osiltaan osoittautunut erittäin joustavaksi ja käyttökelpoiseksi. Se antaa kunnille alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisen ohjaamisessa mahdollisuuden muodostaa luovasti juuri niin kevyet tai raskaat toimintatavat kuin kunta itse haluaa. Tätä mahdollisuutta hyödyntämällä kunnat ovat räätälöineet omat prosessinsa palvelemaan sekä kunnan strategisten tavoitteiden että yksityisten hankkeiden käsittelyä. Kokonaisuus pysyy hallinnassa, ja kaupunkikuvasta huolehtiminen on mahdollista.

Kuntien kokonaisnäkemys maankäytöstä on yleiskaavassa. Asemakaavat tähtäävät toteutukseen, ja siksi niihin kirjataan kaupunkikuvaan ja toiminnalliseen ympäristöön liittyviä määräyksiä. Yksittäisten hankkeiden toteuttamista voidaan tarvittaessa sujuvoittaa poikkeamisilla. Ne ovat oikein käytettyinä hyvä väline, sillä hakemuksia tarkastellaan aina suhteessa maankäytölliseen kokonaisuuteen.

Kaavoituksen tahmeutta ehdotetaan MRL-uudistuksessa lääkittäväksi yhden kuntakaavan järjestelmällä. Suhtaudun ehdotukseen kriittisesti. En näe mieltä nykyisen hierarkkisen kaavajärjestelmän korvaamisessa järjestelmällä, joka sisällyttää kaiken maankäytön ja rakentamisen ohjaamisessa tarvittavan vain yhteen kaavaan.

Kunnissa täytyy olla sekä strategista, yleispiirteistä että toteuttamiseen tähtäävää suunnittelua. Nykyisen hyvin toimivan järjestelmän hajottaminen ja uuden aloittaminen ei ole järkevää, sillä jalkauttaminen on hankalaa, vie aikaa ja rahaa. Uudistuksissa siirtymäajat ovat pitkiä ja toimintamallit sekavia.

Uudelleenkaavoitus on runsaasti resursseja vaativa vuosikymmenten prosessi. Kuka ottaa vastuun esimerkiksi asuntokaavoituksen aikataulujen toteutumisesta? Ketteräksi suunniteltu kaavajärjestelmä osoittautuu vielä ontuvaksi järjestelmäksi.

Yhdeksi kärjeksi on nostettu yksityisen maankäyttöaloitteen saaminen poliittiseen käsittelyyn nopeassa aikataulussa. Nykyisin näitä hoidetaan menestyksekkäästi kumppanuuskaavoituksella, siis hankkeen taustavoimien ja kunnan yhteistyönä räätälikaavoilla. Raklin esittämä perustelu on yksityisen tahon tuoma lisäresurssi kaavoitukseen. Tämä resurssi ei kuitenkaan voi hoitaa koko prosessia vaikutusarviointeineen ja vuorovaikutuksineen.

Lakiuudistuksen painopisteen ja keskustelun tulisi siirtyä ajankohtaiseen ja tärkeään aiheeseen, ilmastonmuutokseen. Vähähiilisyydessä, kiertotaloudessa, elinkaarilähtöisyydessä ja korjausrakentamisessa tarvitaan juuri nyt laajaa uudistavaa näkemystä, joka olisi syytä saada kirjatuksi lakiin.

LUONNOLLINEN DESIGN

Kuusilastuista ja sementistä valmistettujen PARACEM-tuotteiden valikoima laajenee. Uusilla Design-tuotteilla luot tilaan ilmettä ja miellyttävän ääniympäristön. Tuotteet ovat saatavana useilla eri kuvioilla vakioväreissä tai sävytettynä vapaavalintaiseen RAL/NCS väriin.

Millainen tila, sellainen akustiikkalevy.
Tutustu huipputuotteidemme ominaisuuksiin tarkemmin. WWW.PAROC.FI/AKUSTIIKKA

OWENS CORNING® PAROC®

12 | 2019

au arkkitehtiuutiset

3 **Pääkirjoitus**
Ketterä vai ontuva kaavajärjestelmä? *Annukka Lindroos*

6 **Haastattelu**
Uuden museon on puhuteltava ihmisiä *Maire Mattinen*

10 **Tapahtumat**
- 10 **Arkkitehtien luovuus uuteen käyttöön** *Charlotte Nyholm*
- 12 **Valtio restauroi – vai saneeraa?** *Lauri Jääskeläinen*
- 14 **Kaupungista kirjoittaminen – pintaa syvemmältä?** *Ella Müller*
- 16 **Tavoitteena joustava ja vähähiilinen huominen** *Taavi Lindfors*

18 **Kirjat**
- 18 **Signe Branderin jalanjäljillä** *Esa Laaksonen*
- 20 **Reima Pietilä – ajankohtaisempi kuin koskaan** *Lauri Jääskeläinen*

24 **Kolumni**
Muutama kysymys uudesta museosta *Kaarin Taipale*

26 **Kilpailut**
Junatie uudistuu monialaisella yhteistyöllä *Jussi Murole*

30 **Europan**
Kansainvälisiä ratkaisuja kotimaisiin kohteisiin *Kari Nykänen*

40 **Ammatissa**
Intohimoina historia, kulttuuri ja ruoanlaitto *Taavi Lindfors*

48 **MARK**
Yrittäjä, byrokraatti, konsultti vai toimistotyöläinen? *Meri Mannerla-Magnusson*

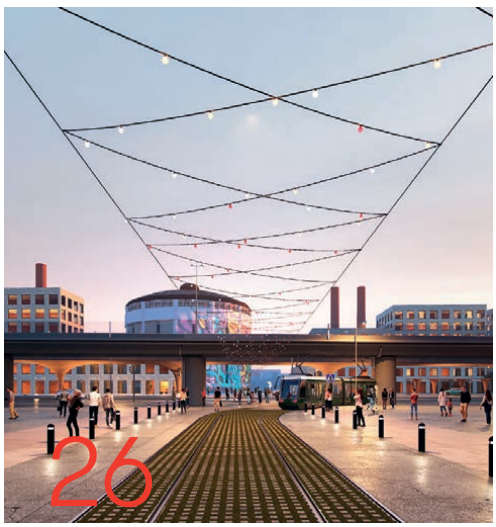

au kiittää lukijoita ja toivottaa rentouttavaa joulua!

ILMESTYY: vko 51
12 numeroa vuodessa
Vuodesta 1947
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Malminkatu 30, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Grano Oy 2019

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221

JÄSENET: jasenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Maria Ahoranta, puh. 044 243 3519
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

KANSIKUVA:
Kruunuvuorenrannan koonta-
asema, Arkkitehtuuritoimisto
B&M Oy, vuosi 2017. Kohde oli
vuoden 2019 Arkkitehtuurin
Finlandia -palkintoehdokas.
Kuva: Timo Kiukkola.

ILMESTYMISAJAT:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
1|2020	13.1.	30.1.
2|2020	10.2.	27.2.
3|2020	9.3.	26.3.
4|2020	2.4.	23.4.
5|2020	4.5.	21.5.

*(Ilmoitusvaraukset **viikkoa** ennen ja toimitettava aineisto **kahta** viikkoa aikaisemmin.)

> Museo tarjoaa keinoja ymmärtää tätä päivää ja historiaa.

Uuden museon on puhuteltava ihmisiä

Arkkitehtuurimuseon väliaikainen johtaja Reetta Heiskanen ja Designmuseon johtaja Jukka Savolainen pohtivat, millainen olisi tajunnanräjäyttävä arkkitehtuuri- ja designmuseo.

Uudesta arkkitehtuuri- ja designmuseosta on puhuttu vuosia. Museon tarpeellisuudesta ollaan laajasti yhtä mieltä, mutta tuleva paikka ja toteutuskonsepti herättävät tunteita. Uusi museo -hankkeen projektipäällikön **Tuomas Auvisen** johdolla on syntynyt parikin kunnianhimoista selvitystä siitä, miten uusi museo voisi olla edelläkävijä ja kansainvälistä huipputasoa.

Nykyisten museoiden johtajat **Reetta Heiskanen** ja **Jukka Savolainen** linjaavat, että kaikki lähtee toiminnan sisällöstä. Museon on puhuteltava ihmisiä. Sisältöjen tulee tarjota ajankohtaisia aiheita ja uusia kokemuksia. Museo voi toimia alustana ja herättää yhteiskunnallista keskustelua.

Uusi arkkitehtuuri- ja designmuseo tarvitsee väistämättä uudet tilat, jotka mahdollistavat uudenlaiset näyttelyt ja monipuolisen toiminnan. ”Jos saisi vaikka kokonaisen rintamamiestalon sisälle museoon. Yhden suhde yhteen -kokemukset ovat aidoimpia”, Arkkitehtuurimuseon Heiskanen innostuu haaveilemaan.

Maailmalla on monia arkkitehtuuriin ja muotoiluun keskittyviä museoita. Miten oma museomme erottuisi muista?

”Ainutlaatuisuus syntyy siitä, ettei vastaavia lähtökohtia ole muualla”, Designmuseon Savolainen vastaa epäröimättä. ”Ei ole samanlaista arkkitehtuurin ja muotoilun roolia tai yhteistä perinnettä, joka meillä on vahva. Suomessa arkkitehtuuri ja muotoilu ovat muovanneet hyvinvointiyhteiskuntaamme ja toimineet edelläkävijöinä. Sitä kautta uudelle museolle tulee laajempi yhteiskunnallinen rooli.”

”Paikalleen ei kuitenkaan saa jähmettyä. Yhteiskunta muuttuu nopeasti, eikä pidä tarrautua yksin perintöön vaan on katsottava tulevaan ja tarjottava eri tahoille työkaluja”, Savolainen jatkaa.

Kävijät keskiössä

Museonjohtajat pitävät uudelle arkkitehtuuri- ja designmuseolle asetettua 450 000 kävijän vuositavoitetta maltillisena ja realistisena. Kotimaisia kävijöitä houkutellaan inspiroivalla kärjellä. Näyttelyt eivät yksin riitä, vaan ihmisten pitää päästä itse tekemään, kokemaan ja kokeilemaan. Museo on myös työpaja ja kohtaamispaikka.

Antti Rinteen hallitusohjelmassa peräänkuulutetaan nuorten ja lasten osallistamista kulttuuritoimintaan. Osallistumismahdollisuuksien lisääminen ja itse tekeminen on yksi peruslähtökohta uuden museon suunnittelussa. Tavoitellaan vuorovaikutukseen perustuvaa kävijäkokemusta: ei tarjota valmiita vastauksia, vaan yleisö saa kysyä ja muokata. Varsinkin nuorille pitää antaa tähän mahdollisuuksia.

Savolainen pitää hyvänä esimerkkinä MoMAn Pop Rally -sarjaa, jossa nuoret pääsevät itse suunnittelemaan ja toteuttamaan tapahtumia. ”MoMAn sisältöjohtaja **Peter Reed** on hyvin sanonut, että museoammattilaiset joutuvat tällaisten avulla epämukavuusalueelle, heidät ‘pakotetaan’ katsomaan hankkeita ja museotyötä perinteisten muottien ulkopuolelta.”

Heiskanen lisää, että kokemuksellisuus on tärkeää: ”Osallistumisessa on huomioitava kokemus: esineisiin saa koskea, on mahdollista käyttää 3D-printtereitä, vaatteita saa kokeilla. On uskallettava tarttua ongelmiin ja löytää sitä kautta ratkaisuja.”

NINA KELLOKOSKI

UGO CARMENI

New Forms in Wood -näyttely, Arkkitehtuurimuseo.

ANDREA FERRO

Another Generosity, Pohjoismaiden paviljonki, Venetsian arkkitehtuuribiennaali 2018.

> Yksi paikka ei saisi määritellä museota.

KETKÄ?

- **Reetta Heiskanen**, syntynyt 1975.
- Arkkitehtuurimuseon väliaikainen museonjohtaja.
- Valmistui filosofian maisteriksi Helsingin yliopistosta 2006.
- Työskennellyt aiemmin mm. Helsingin kaupungilla näyttelykoordinaattorina kaupunkisuunnitteluvirastossa.
- Toimii luottamustehtävissä Euroopan unionin Mies van der Rohe -arkkitehtuuripalkinnon, Alvar Aalto -mitalin sekä Suomen arkkitehtuurin kaksivuotiskatsauksen tuomaristojen ohjausryhmissä.

- **Jukka Savolainen**, syntynyt 1976.
- Designmuseon johtaja.
- Valmistui filosofian maisteriksi Skotlannissa St. Andrewsin yliopistosta 2001.
- Työskennellyt aiemmin mm. New Yorkissa Material Connexionin tieto- ja informaatiojohtajana ja Designmuseon näyttelyintendenttina.

Käyttäjälähtöisyys on nykyään keskeinen haaste. Museoissa panostetaan yhä enemmän asiakassuhteisiin ja kävijöiden henkilökohtaiseen kontaktipintaan. Asiakasprofiileja kartoitettaessa on mietittävä sitä, miksi ihmiset tulevat museoon. Monipuolinen palvelukonsepti on tärkeämpää kuin kansainvälisten ja kotimaisten asiakkaiden erottelu.

Heiskanen muistuttaa kuitenkin, että monille asiakkaille perusnäyttelyt ovat tärkeitä: halutaan nähdä tunnettujen arkkitehtien ja muotoilijoiden töitä. Kansainvälisillä kentillä **Aallon** ja **Saarisen** suosio on loputonta. Helsingin taidemuseon johtaja **Maija Tanninen-Mattila** onkin todennut, että museossa täytyy saada myös fanittaa.

Uusi museo tullee olemaan valtakunnallinen vastuumuseo, jonka pitäisi palvella kaikkia suomalaisia. Palveluja on tarjottava myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle: ”Fyysinen toimipiste on vain yksi piste, josta säteillään ulospäin koko Suomeen ja maailmalle. Yksi paikka ei saisi määritellä museota. Kokoelmanäyttely on tärkeä, mutta päänäyttelyn pitää näkyä muuallakin.”

”Kokoelmapuolen digipalvelut mahdollistavat palveluja kaikkialle. Arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen puolella on kehitteillä todella laaja Museovisio-hanke. Siinä koulutetaan opettajia ja saadaan näkyvyyttä koko maahan.”

Heiskanen jatkaa: ”Kaikki verkostot ovat tärkeitä. Esimerkiksi alueelliset vastuumuseot ovat keskeisiä toimijoita kulttuuriympäristön vaalimisessa. Voimme tarjota heille muun muassa asiantuntijapalveluita.”

Ilmastonmuutos haastaa museoitakin

Ilmastonmuutos ja monikulttuurisuus haastavat hyvinvointiyhteiskuntaa. Museoilla on suuri sosiaalinen ja taloudellinen vaikutus, on oltava rohkeita ja samalla kriittisiä.

> Tiedon lisääminen, jatkuva keskustelu ja konkreettiset näytöt nykyisten museoiden vaikuttavuudesta motivoivat päättäjiä yli puoluerajojen.

NOORTJE KNULST

Julia Lohmannin Oki Naganode -merileväveistos Critical Tide -näyttelystä.

"Kestävä kehitys on keskeinen asia museoissa. Oman pesän on oltava kunnossa, on katsottava omaa hiilijalanjälkeä. Pitäisi avata positiivisia ratkaisuja eikä lisätä ilmastoahdistusta. Lisätä ymmärrystä, tarjota työkaluja ja ratkaisuja, oivalluttaa, voimaannuttaa. On tarkkaan harkittava, miten käytetään sitä ääntä, joka museolla on", Savolainen pohtii.

Heiskanen korostaa museoiden roolia empatian herättäjinä: "Museoalan Teemapäivillä muistutettiin, että loppujen lopuksi tärkeintä kriisitilanteissa on humanismin säilyttäminen."

Designmuseossa on vastikään päättynyt meriä tutkiva *Critical Tide* -näyttely. Se inspiroi monia. "Tämä todistaa, että pienet asiat lisäävät ymmärrystä isoista kuvioista. Iloinen yllätys oli, että näyttely haluttiin Brysseliin, jossa se on nyt esillä EU:n päämajassa. Philadelphiassa Designs for Different Futures -sarjassa puolestaan on parhaillaan esillä **Eero Lundénin** ilmastonmuutokseen liittyvä installaatio *Another Generosity*, joka on tuttu Arkkitehtuurimuseon Venetsian biennaalista."

Nykyiset museot täydentävät toisiaan

Helsingin kaupungin pormestari **Jan Vapaavuori** on puheissaan edellyttänyt, että museohanke tulee toteuttaa "isosti", jotta kaupunki on siinä mukana. Museonjohtajat ovat samaa mieltä.

"Ei kannata tehdä puolivillaisesti vaan kokonaisvaltaisesti maailman parasta. Uusi museo tarjoaa Helsingille enemmän. Se ei ole vain säilyttämis- ja esittämispaikka vaan kokemus- ja keskustelupaikka."

"Helsingissä luovat alat ovat näkyvästi esillä, ja tämä lisää kaupungin elinvoimaisuutta. Helsinki kasvaa voimakkaasti, kulttuuri monipuolistuu, väestö moninaistuu, on paljon ihmisiä, jotka eivät ole kasvaneet tässä ympäristössä. Museo tarjoaa keinoja ymmärtää tätä päivää ja historiaa."

Museonjohtajat nostavat esiin toistensa vahvuuksia, joita voidaan hyödyntää yhteisessä museohankkeessa. "Designmuseo on kehittänyt palveluitaan, erilaisia yhteistyömalleja ja käyttäjälähtöisyyttä. Se elää niin kuin opettaa", toteaa Heiskanen.

Savolainen puolestaan pohtii Arkkitehtuurimuseon vahvaa murrosvaihetta ja sitä, miten arkkitehtuuria voisi tuoda lähemmäs ihmisiä. Hän korostaa museon vankkaa asiantuntijuutta ja tutkimustraditiota.

Yhteinen tahtotila

Rinteen hallitusohjelmassa painotetaan osaamista, sivistystä ja innovaatioita. Luovien alojen osuutta halutaan kasvattaa, ja uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamisedellytyksiä luvataan selvittää. Vaikka yhteistä tahtoa löytyy, selkeät päätökset vielä puuttuvat.

"Tiedon lisääminen, jatkuva keskustelu ja konkreettiset näytöt nykyisten museoiden vaikuttavuudesta motivoivat päättäjiä yli puoluerajojen. Näin sitoutetaan päättäjät", pohtivat museoiden johtajat. He suhtautuvat luottavaisin mielin siihen, että hanke saadaan eteenpäin aikataulussa, kunhan asiasta tehdään poliittiset päätökset ja nimetään hankeorganisaatio.

Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon johtajat kertovat, että konkreettisia yhteistyömuotoja ja tapahtumia mietitään jo nyt. Kahden valtakunnallisen vastuumuseon yhdistäminen yhdeksi uudeksi museoksi on haastava tehtävä. Yhteiseen tulevaisuuteen on opittava ja kasvettava. Parin vuoden ajan museot ovat järjestäneet yhteisiä työpajoja ja ideointiseminaareja niin henkilöstön kesken kuin sidosryhmien kanssa.

Museoiden johtajat vakuuttavat yhdessä: "Me olemme valmiita aloittamaan heti."

Maire Mattinen

Arkkitehtien luovuus uuteen käyttöön

Architecture for Common Good -seminaari osoitti, että arkkitehtikunnan on otettava yhteiskunnallisen vaikuttajan rooli tosissaan, jotta voimme rakentaa sellaista perintöä, jonka haluamme jälkipolville jättää.

Architecture for Common Good -seminaari pidettiin marraskuussa Bio Rexissä Helsingissä. SAFAn ja Archinfon järjestämä tilaisuus oli osa Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelmaa. Teemallisesti seminaari oli jatkumoa kevään Arkkitehtipäiville, joilla avattiin keskustelu arkkitehdin yhteiskunnallisesta vastuusta.

Ilmastoaiheista paneelia juontanut Helsingin apulaispormestari **Anni Sinnemäki** tiivisti tilaisuuden sanoman: 10–15 vuoden sisällä meidän on luotava kokonaan uusi tapa tehdä kaikkea koko yhteiskunnassa. Haaste on valtava.

Arkkitehdit **Anni Laurila** ja **Maya Lauridsen Færch** kertasivat kuulijoille tutut karut lukemat: 70 prosenttia maailman neitseellisistä raaka-aineista käytetään rakentamiseen, rakentaminen tuottaa 40 prosenttia kaikesta jätteestä ja hiilipäästöistä, ja pelkästään betonin valmistus aiheuttaa 8 prosenttia hiilipäästöistä. Jokainen suunnittelija tekee siis ilmastomuutoksen kannalta kaikkein merkittävimmät päätöksensä työpöytänsä ääressä.

Kertakäyttökulttuuriin ei ole varaa

Viime aikoina muun muassa VAPAA Collective on todennut, että rakennusala on suurten murrosten äärellä ja arkkitehtien on lunastettava paikkansa eturintamassa, jotta voimme vai-

Vasemmalta: Antti Nousjoki, Alejandro del Castillo, Anne Mette Rahbæk, Anni Sinnemäki ja Tommi Lindh.

KUVAT: TAAVI LINDFORS

Alejandro del Castillo.

> 10–15 vuoden sisällä meidän on luotava kokonaan uusi tapa tehdä kaikkea koko yhteiskunnassa.
> – Anni Sinnemäki

kuttaa mullistusten luonteeseen. Jätetäänkö asia teknokraattien käsiin, vai edistetäänkö muutoksessa meille tärkeitä arvoja? Anni Laurila kiteytti asian toteamalla, että tulevaisuuden ennustaminen ei riitä, vaan meidän on aktiivisesti osallistuttava sen luomiseen.

Laskelmien mukaan puolet yksittäisen rakennuksen elinkaarensa aikana tuottamista hiilipäästöistä on sitoutunut sen materiaaleihin. Tämä tarkoittaa sitä, että nykyisen kaltaiseen kertakäyttörakentamiskulttuuriin ei todellakaan ole enää varaa. Elinkaaritavoitteet pitäisi asettaa huomattavasti nykyistä pidemmälle. Käyttö- tai muuntelukelpoisten rakennusten purkamista on harkittava todella tarkkaan. Uudisrakentamisen sijaan tulisi ensisijaisesti arvioida, onko jo rakennettua rakennuskantaa mahdollista hyödyntää.

Espanjalaisen n'UNDO-toimiston perustajan **Alejandro del Castillon** keskeinen viesti oli voimakas: yhtä tärkeää kuin se, mitä tehdään, on se, mitä jätetään tekemättä. Arkkitehtuuria on rakentamisen lisäksi korjaaminen, kunnostaminen, puhdistaminen, hoitaminen ja palauttaminen. Nämä pitäisi nostaa yhtä arvokkaiksi työskentelyn osa-alueiksi kuin uudisrakentaminen, del Castillo sanoi.

Tarvitaan selustatukea

Seminaarissa kuultiin puheenvuoroja niin EU:n, valtiollisen, kunnallisen kuin yksityisenkin sektorin näkökulmista. Suurimpana haasteena pidettiin yhteiskunnallisten tavoitteiden edistämistä kiinteistökehityksen ja markkinatalouden ristipaineessa. Euroopan komission koulutuksen ja kulttuurin pääosaston pääjohtaja **Tamás Szűcs** kuvasi asiaa näin: "Arkkitehtuuri on liian tärkeää, jotta sen voisi jättää yksinomaan yksityisen sektorin käsiin."

Puheenvuoroista kävikin selkeästi ilmi, että EU:n ja valtion tärkeimpiä tehtäviä arkkitehtuurin saralla on nimenomaan tarjota selustatukea toimijoille, esimerkiksi kunnille, jotta ne voivat toimia erilaisissa hankkeissa tarpeeksi jämäkästi.

Ruotsissa on perustettu selustatuen parantamiseksi ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi eri tasojen välillä uusi valtionarkkitehdin virka. Tämän viran ensimmäinen haltija **Helena Bjarnegård** kertoi, että vuoden 2022 alusta rakennushankkeilta vaaditaan Ruotsissa rakennusluvan yhteydessä ilmastoselvitystä. Bjarnegårdin mukaan tämä on jo lisännyt kiinnostusta puurakentamiseen ja rakennusteollisuuden prosessien kehittämiseen vähäpäästöisemmiksi.

Kaikkein tärkein työkalu

Kaikki puheenvuorot korostivat arkkitehtien kykyä toimia ristiriitaisten vaatimusten välittäjinä ja eri näkökantojen yhteensovittajina. Ammattikunnalle ominainen luovuus on tässäkin roolissa kaikkein tärkein työkalumme. On selvää, että meidän on ajateltava luovuutta laajemmin ja suunnattava sitä fyysisen ympäristön suunnittelun lisäksi prosessien ja systeemien suunnitteluun.

Kuten kulttuuriministeri **Hanna Kosonen** kertoi, uuden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman laadinta on käynnissä. Ohjelman sisältö kytkeytyy monilta osin seminaarissa esillä olleisiin teemoihin, kuten vähähiilisyyteen, kiertotalouteen ja kaupungistumisen synnyttämään alueelliseen eriarvoisuuteen. Ajankohta uudistukselle ei voisi olla otollisempi.

Rakentamisen ja arkkitehtuurin on väistämättä muututtava hyvin nopeasti. On meidän kaikkien tehtävä huolehtia, että muutos edistää sekä arkkitehtuurin laatua että yleistä hyvää yhteiskunnassa.

Charlotte Nyholm

Kirjoittaja on VAPAA Collectiven jäsen. VAPAA pohtii systeemisen muutoksen ja holistisen näkemyksen roolia arkkitehtien työssä ilmastokriisin aikakaudella.

Valtio restauroi – vai saneeraa?

Restaurointiaihe kokosi marraskuussa Suomenlinnaan satamäärin kiinnostuneita seminaarivieraita.

Valtio restauroi II -seminaarin järjesti neljä valtiollista toimijaa: Museovirasto, Suomenlinnan hoitokunta, Metsähallitus ja Senaatti-kiinteistöt. Seminaari oli jatkoa vuotta aikaisemmin pidetylle Restauroi I -tapahtumalle.

Avauspuheenvuoron pitänyt professori emeritus **Vilhelm Helander** aloitti syksyisen synkissä tunnelmissa. Valtio, jonka pitäisi edustaa ja vaalia yhteisiä arvoja ja yhteisillä varoilla hankittua omaisuutta, myy arvorakennuksiaan kiihtyvään tahtiin. Mikä on Museoviraston rooli tilanteessa, jossa valtion huolena tuntuu olevan arvokohteista eroon pääseminen eikä suinkaan niiden ylläpito?

Restaurointi-sanan merkityksestä Helander totesi sarkastiseen sävyyn, ettei rakennuksen "kopelointi" vielä anna aihetta puhua restauroinnista. Restauroinnin nimityksen ansaitsevat toimenpiteet, joilla ylläpidetään tai palautetaan rakennuksen antikvaarisia arvoja. Kompastuskivenä on usein ollut nykyaikaisen talotekniikan tuominen arvorakennuksiin. Restauroinnista onkin tullut *capitale remont*, kuten monissa slaavilaisissa kielissä ilmiötä osuvasti kuvataan.

Termien kehitystä kuvastaa myös muoti-ilmiöksi noussut puhuminen *transformaatiosta*. Muutoksesta on tullut jotain itsessään tavoiteltavaa. Totta luonnollisesti onkin, että kokonaan käyttämättömäksi jääneet vaikkapa teollisuusrakennukset kaipaavat "transformaatiota" taipuakseen esimerkiksi asumiseen. Se on ilman muuta parempi ratkaisu kuin rakennuksen jääminen kokonaan vaille käyttöä ja vähittäinen rapistuminen.

Kulttuuriperinnön arvo hukassa

Myönteistäkin on tapahtunut. Rakennushistorialliset selvitykset (RHS) ovat nykyisin lähes normi lähdettäessä korjaamaan ja kehittämään arvorakennuksia, mikä on selvä parannus. Kulttuurin tason nostamiseen on kuitenkin edelleen varaa. Tätä peräänkuulutti jo **Alvar Aalto**, kun toisen maailmansodan jälkeen väiteltiin sodassa pahoin vaurioituneen Kaartin kasarmin tulevaisuudesta. Onnistunut restaurointi vaatii eläytymistä ja rakennuksen tarinan kuuntelemista.

Museoviraston osastonjohtaja **Mikko Härö** vastasi tuoreeltaan Helanderin kritiikkiin, jota hän piti oikeaan osuneena. Parhaillaan laadittavana olevaan valtion kiinteistöstrategiaan on Härö (yhdessä kiinteistöpäällikkö **Erno Nolvin** kanssa) ottanut kantaa tuoreessa blogikirjoituksessaan. Ongelman ydin piilee siinä, että valtio kiinteistönhaltijana haluaa keskittää mahdollisimman monet valtion toimijat mahdollisimman vähiin rakennuksiin ja luopua muista rakennuksista. Kulttuuriperinnölle pitäisi antaa arvo myös julkisen kiinteistönhallinnan käytännöissä. Yliarkkitehti **Pekka Lehtinen** täydensi ja kertoi, että Museovirasto on päivittämässä ja täydentämässä korjauskorttejaan.

Tieteiden talo kohentuu

Seminaarin ohjelma rakentui alkupuheenvuorojen jälkeen pitkälti tapausesimerkkien ympärille. Ensimmäisenä oli vuorossa Helsingin Kruununhaassa sijaitseva, vuodesta 1997 Tieteiden talona toiminut rakennus. Tämän entisen yksityisen tyttökoulun tulevan perusparannusprojektin esitteli arkkitehti **Minna Lukander**. Edellisen laajan korjauksen suunnittelusta 1990-luvulla vastasi Arkkitehtitoimisto Helander–Leiviskä.

Elsa Arokallion 1920-luvulla suunnittelema rakennus on kaavalla suojeltu lukuun ottamatta matalaa pihasiipeä, jossa on ollut asunto. Asuntoa ei enää tarvita, ja perusparannuksen tarkoituksena on sijoittaa siihen ja neljäkerroksiseen päärakennukseen noin 50 uutta työpistettä Tieteellisten seurain valtuuskunnan käyttöön.

Kuin jatkona Helanderin avauspuheenvuorolle on rakennuksessa ollut alapohjan kosteusongelmia, jotka johtivat vuosi sitten hätäkorjaukseen. 90-luvun korjauksessa rakennukseen tehtiin syrjäyttävä koneellinen ilmanvaihto ilman lämmöntalteenottoa. Koneille löytyi tilaa ullakolta. Nyt ei ole tarkoitus

> Valtion huolena tuntuu olevan arvokohteista eroon pääseminen eikä suinkaan niiden ylläpito.

eikä tarpeenkaan uudistaa ilmanvaihtojärjestelmää täysimittaisesti. Huippuimurit muutetaan tehokkaammiksi, ja kanavat ja laitteet muilta osin kunnostetaan ja puhdistetaan. Lukander itse kokeneena vanhojen rakennusten korjaussuunnittelijana pitää tärkeänä turvata työntekijöille laadukas sisäilma.

Kuntoon kartanon katto ja tekoraunio

Perusteelliset tapauskuvaukset saatiin niin Louhisaaren kartanon sivurakennusten kuin Aulangon Graniittilinnan korjauksista. Louhisaaren sivurakennusten satoja vuosia vanhojen kattorakenteiden restauroinnin tarina muistutti arkkitehti **Merja Niemisen** ja korjauksesta vastanneen urakoitsijan (Restart) **Lauri Leppäsen** kertomana välillä jännitysnäytelmää.

Hanke käynnistyi jo vuonna 2014 kiireen ja vähäisen ennakkosuunnittelun siivittämänä. Korjaustarve oli ilmeinen, vettä oli päässyt vuotamaan hapertuneiden tiilikatteiden läpi. Museoviraston asiantuntevan lausunnon jälkeen otettiin aikalisä ja tiimiä täydennettiin. Eräänä lähtökohtana oli Suomessa harvinaisen, uritetun lautakatteen säilyttäminen uuden tiilikatteen alla. Samoin tavoitteeksi otettiin noin 300 vuotta vanhojen kattotuolien säilyttäminen niin pitkälti kuin mahdollista.

Tavoitteissa onnistuttiin erinomaisesti. Uudeksi aluskatteeksi valittiin öljykarkaistu kovalevy. Lautakerrosten välistä löytyi limitetty tuhikerros, ja jopa siitä pystyttiin käyttämään osa puhdistuksen jälkeen uudelleen. Opetuksena projektista saatiin tutkimusten teettäminen riittävän ajoissa. Kannattaa myös uhrata muutama tunti ennen työmaan käynnistymistä siihen, että tekijöille selostetaan, mistä hankkeessa perimmiltään on kysymys ja kuinka tärkeää on tehdä yksityiskohdat viimeisen päälle huolellisesti.

Sadan vuoden ikään jo ennättäneen Aulangon Graniittilinnan korjauksista kertoivat Metsähallituksen **Hilja Palviainen** ja konstruktöörinä toiminut **Antti Haikala** HP-Insinööreistä. Suomessa harvinaisen Aulangon tekoraunion korjaussuunnittelua edelsivät tarkat drone-dokumentoinnit sekä sammal- ja jäkälätutkimukset. Yllätyksenä tuli, ettei raunioon ollut alun perin tehty kunnon perustuksia. Jälleen kerran suurimmaksi ongelmaksi osoittautui vesi. Tulevan varalta tehtiin muun muassa savisaarto sekä kunnon perustukset, jotta kesäteatterikäytössä oleva luonnonsuojelualueen konstruktio on jatkossa turvallinen.

Väriyllätys kirjastorakennuksessa

Yleisempiä restauroinnin teemoja tuli esiin arkkitehti **Kati Winterhalterin** ja rakennuttajainsinööri **Janne-Pekka Niinisen** alustuksissa. Arkkitehtitoimisto Okuluksessa väri- ja rakennushistoriaan erikoistunut Winterhalter totesi, että historiallisten kohteiden värivalinnoissa on viime kädessä kysymys tulkinnasta. Värin käytön oppii sitä käyttämällä.

> Seurasaaren rakennuksiin on 1920-luvulta lähtien kokeiltu kaikkia ajateltavissa olevia myrkkyjä.

Yllätyksiltä ei aina vältytä. Viimeksi näin kävi Helsingin yliopiston kirjaston käytössä olevan, Fabianinkadun ja Kirkkokadun varrella sijaitsevan Fabianian (vanhin osa **Jean Wiik** 1840-luvulta ja myöhemmät osat **Gustaf Nyström** 1800-luvun lopulta) kalkkimaalausoperaatiossa. Lopputulos oli enemmän roosa kuin aluksi ajateltiin. Tapahtui sama ilmiö kuin 1800-luvulla valtioneuvoston linnan kohdalla: pari viikkoa tynnyreissä käyttöä odottanut kalkkimaali oli ikään kuin kypsynyt ja pigmentti voimistunut alkuperäisestä sävystään. Yhtä kaikki lopputulos Fabianian osalta on suorastaan piristävän vaaleanpunainen, eikä poikkipuolisia kannanottoja ole kuulunut.

Niinisen teemana oli usein vähemmälle huomiolle restaurointiympyröissä jäänyt betoni ja Kansallisarkiston remonttihistoria, joka sisältää osin aivan kummallisiakin vaiheita betonikorjausten osalta.

Seurasaari puunkyllästämölaboratoriona

Museovirastossa työskentelevän **Jani Puhakan** alustus Seurasaaren myrkytetystä puusta sai yleisön herkistymään. Seurasaaren rakennuksiin on 1920-luvulta lähtien kokeiltu kaikkia ajateltavissa olevia myrkkyjä. Kemikaalien luettelo on suorastaan häkellyttävä.

Tarkoitus on luonnollisesti ollut hyvä, saada perinnekohteet säilymään, ja usko kemikaalien ihmeitätekeviin vaikutuksiin on ollut vahva. Tänä päivänä noudatetaan pikemminkin **Panu Kailan** vuosikymmeniä vanhoja oppeja, joiden mukaan puu ei myrkkyjä kaipaa. Nyt kun kemikaaleilla käsitellyt Seurasaaren kohteet vaativat korjaustöitä, tarvitaan lähes asbestipurun kaltaisia henkilökohtaisia suojaimia.

Seminaari oli mainio läpileikkaus tämän hetken restauroinnin kipukohteista. Ohjelma painottui konkreettisiin esimerkkeihin, mutta esillä oli myös dokumentoinnin teoriaa. Entisiin rakennustapoihin syvällisesti perehtyneen, Museovirastossa pitkään työskennelleen arkkitehti **Erkki Mäkiön** loppupuheenvuoro ”Suojeltiin – mutta ei säilynyt” tiivisti osin karullakin tavalla vanhojen rakennusten säilyttämisen ja korjaamisen ideologioiden ja todellisuuden ristiriidat.

Lauri Jääskeläinen

KUVAT: ANNA MÜLLER

Esa Laaksonen, Karin Krokfors, Mika Savela ja Tuomas Rantanen.

Kaupungista kirjoittaminen – pintaa syvemmältä?

Mitä kaupunkisuunnittelu on – ja miten siitä tulisi kirjoittaa? Tätä pohdittiin Suomen arvostelijain liitto SARVin järjestämässä kriitikkopäivässä marraskuussa.

Kriitikkopäivän tarkoituksena oli syventää kirjoittajien tietoa kaupunkisuunnittelusta, antaa kirjoittamiseen uusia työkaluja ja lisätä kiinnostusta kaupungeista kirjoittamiseen.

Tilaisuus alkoi asiantuntijapuheenvuoroilla. Ensimmäisenä kuultiin Aalto-yliopiston kaupunkisuunnittelun professori **Karin Krokforsia**. Hän avasi monialaiselle kuulijakunnalle kaupunkisuunnittelun suuntaviivoja.

Kaupunki on monitahoinen ilmiö, joka muuttuu kiihtyvään tahtiin. Ilmastonmuutosta ja yhteiskunnassa tapahtuvaa muutosta on mahdoton ennakoida. Jäykät suunnitteluprosessit tekevät muutokseen reagoimisesta haastavaa – esimerkiksi asukaslähtöisyyden trendiä on vaikea sovittaa yhteen asiantuntijavetoisen suunnittelun kanssa.

Kaupunkien kehittyessä myös suunnitteluprosessien on kyettävä kehittymään jatkuvasti: ”Haasteet ovat tuottaneet pakon miettiä asioita uudestaan, uusista lähtökohdista”, Krokfors sanoi.

Krokfors havainnollisti tilannetta systeemiajattelusta tutulla jäävuorimallilla. Usein yritetään vaikuttaa jäävuoren huippuun, kun suurin osa vuoresta on pinnan alla: totutuissa ajattelu- ja toimintatavoissa sekä vakiintuneissa rakenteissa.

Arkkitehti ja arkkitehtuurikriitikko **Esa Laaksosen** mukaan suunnittelijan tahtotila on useimmiten hyvä, mutta se saattaa hautautua esimerkiksi taloudellisten päämäärien alle. Kriitikon elkein hän jaotteli ajankohtaisia hankkeita kategorioihin ”hyvät, pahat ja rumat”. Hyvänä Laaksonen piti muun muassa sitä, miten aktiivisesti Pasilan Triplasta on keskusteltu valtamedian ulkopuolella, kuten Facebook-ryhmissä.

Kirjoittajan rooli

Arkkitehti-lehden päätoimittaja **Mika Savelan** mukaan puhetta, kirjoittamista ja sisältöä kaupungeista on tarjolla enemmän kuin koskaan aiemmin. Aiheetta käsitellään eri näkökulmista muun muassa aikakauslehdissä, tieteellisissä julkaisuissa ja rakennusalan lehdissä. Vanhoja vuosikertoja selatessa huomaa muutoksen ihanteissa.

”Asiat voivat olla erilaisia samassa paikassa eri aikoina”, Savela sanoi ja mainitsi esimerkkinä lähiöiden ostoskeskukset. Kaupunki onkin paljon enemmän kuin sen fyysiset raamit.

Kaupunkiaktivismista Helsingin kaupunkiympäristölautakuntaan edennyt **Tuomas Rantanen** on seurannut kaupunkisuunnittelua niin kansalaisosallistujan, kunnallispoliitikon kuin toimittajan roolissa. Hän keskittyi alustuksessaan kuvaamaan kaupungin rakentamista metaforalla: Kyse on valtapelistä, jossa pärjää, kun tiedostaa oman roolinsa. Toimittajan rooli on tehdä valtarakenteita näkyväksi.

Arvovalintojen taidetta

Lopuksi oli aikaa paneelikeskustelulle ja yleisökysymyksille. Juontaja **Jakke Holvas** kysyi panelisteilta, missä järjestyksessä ihmisten eri tarpeita tulisi tyydyttää kaupunkisuunnittelussa. Panelistien kesken tuntui vallitsevan yksimielisyys siitä, että ensisijaista olisi hillitä ilmastonmuutosta ja pitää planeetta elinkelpoisena.

"Tavoitteena on, että 50 vuoden päästä kaupunki toimii mahdollisimman pienellä kuormituksella", Rantanen sanoi. Suunnittelijan tehtävä on vastata kysymykseen "miten".

Kaupunkikeskustelussa yksinkertaistaminen ärsyttää. Kun näkökulma jää kapeaksi, painotetaan vääriä asioita. Toki eri näkökulmien huomioiminen vaatii toimittajalta laajaa perehtyneisyyttä aiheeseen. Perusteelliselle journalismille olisi kuitenkin selkeä tilaus:

"Tavoitteiden määrittelyssä syväluotaava analyysi ja kritiikki on tärkeää – toivon, ettei se huku klikkijournalismin alle", Krokfors summasi.

Ella Müller

> Kun näkökulma jää kapeaksi, painotetaan vääriä asioita.

Ecophon SAINT-GOBAIN
Gyproc SAINT-GOBAIN
ISOVER SAINT-GOBAIN
weber SAINT-GOBAIN
SAINT-GOBAIN

Autamme rakentamaan erinomaisia elinympäristöjä ja parantamaan elämänlaatua.

www.saint-gobain.fi

SAINT-GOBAIN

Ifa Kytösaho, Miimu Airaksinen ja Asko Takala.

Tavoitteena joustava ja vähähiilinen huominen

Ammattipäivässä pureuduttiin uudistuvan maankäyttö- ja rakennuslain mahdollisuuksiin ja haasteisiin. Tilaisuutta seurasi paikan päällä Tieteiden talolla Helsingissä noin 90 ihmistä, ja striimin osallistumislinkki oli auki yli 80 paikassa.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on polttava puheenaihe, sillä se haastaa nykyisen suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän. Aiheesta olivat puhumassa Green Building Councilin **Jessica Karhu**, Oulun kaupungin asemakaavapäällikkö **Kari Nykänen** sekä ympäristöministeriön erityisasiantuntijat **Lauri Jääskeläinen** ja **Juha Nurmi**. Lisäksi kuultiin kommentointipuheenvuorot Sitowisen **Eero Puuruselta** ja Espoon kaupungin suunnittelupäällikkö **Johanna Palomäeltä**.

Yksi kuntakaava huolestuttaa toteuttajia

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa on ehdotettu uuden kaupunkiseutukaavan lisäksi yleiskaavan ja asemakaavan korvaamista yhdellä kuntakaavalla. Kuntakaava liittyisi yleiskaavan tapaan kunnan strategiseen suunnitteluun ja muuhun kehittämiseen. Se myös ohjaisi rakentamista, kuten nykyinen asemakaava.

KUVAT: TAAVI LINDFORS

> Yleispiirteinen ja yksityiskohtainen suunnittelu ei yhden kuntakaavan myötä katoaisi mihinkään.
> – Juha Nurmi

Ympäristöministeriön erityisasiantuntija Juha Nurmi.

– Yleispiirteinen ja yksityiskohtainen suunnittelu ei yhden kuntakaavan myötä katoaisi mihinkään. Tärkein ero nykyiseen järjestelmään olisi siinä, että tarvittaessa kuntakaavan kehittämisperiaatteita ja esimerkiksi suojelumääräyksiä voidaan muuttaa samalla päätöksellä, Juha Nurmi luonnehti.

Yhden kuntakaavan etuna on pidetty sitä, että se joustavoittaisi kuntakaavoitusta. Haasteena kuntakaavamallissa on kuitenkin esimerkiksi toteutusvastuiden määritteleminen. Uudistuksessa tulisi paremmin huomioida eri osapuolet, sillä suunnittelun joustavoittaminen voi aiheuttaa vaikeuksia toteuttamisessa.

– Varsinkin kiinteistöpuolen toimijat ovat huolestuneita uudistuksesta. Vaaran paikka on siinä, jos yhden kuntakaavan myötä kunta voi itse harkita, miten suunnittelua tarkennetaan. Tällöin ei välttämättä hahmoteta tarkasti, miten kiinteistön arvo määrittyy ja mitä kiinteistössä saa tai ei saa rakentaa, Johanna Palomäki huomautti.

Kohti hiilineutraalia rakentamista

Hallitus on asettanut yhdeksi uudistuvan maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteeksi hiilineutraalin yhteiskunnan. Lakiuudistuksesta vastaava ympäristöministeriö on valmistellut rakennusten hiilijalanjäljen arviointimenetelmän, jonka tarkoituksena on helpottaa rakentamisen ilmastovaikutusten laskemista. Arviointimenetelmä vaikuttaa myös kaavoitukseen, sillä arviointiin sisältyvät esimerkiksi rakentamispaikka ja perustamisolosuhteet.

– Tämä on hyvä muistaa, sillä parhaillaan kaavoitamme alueita, jotka tulevaisuudessa suunnitellaan ja arvioidaan tämän menetelmän puitteissa. Positiivista on, että menetelmä mahdollistaa karkeamman ja tarkentavan arvioinnin. Etenkin hiilijalanjäljen näkökulmasta tärkeimmät päätökset tehdään hyvin varhaisessa vaiheessa hanketta, Eero Puurunen sanoi.

Haasteita arviointimenetelmän toimivuudelle aiheuttaa esimerkiksi rakennusten elinkaariodote, jota on vaikea arvioida. Kaupunkikeskustoissa rakennusten purkamista perustellaan usein kestävällä kehityksellä, sillä hyvin suunnitellulla uudisrakentamisella kaupunkirakennetta saadaan tehokkaammaksi ja toimintoja keskitettyä.

– Olemassa olevan rakennuksen rungon hiilijalanjälki on todella paljon pienempi kuin minkä tahansa uuden rakennuksen. Tässä on ristiriita, eikä arviointimenetelmä ota siihen mitenkään kantaa. On pohdittava, miten syntymässä olevan kehikon puitteissa pidetään huolta jo rakennetuista rakennuksista, Puurunen kritisoi.

Enemmän keskustelua kiertotaloudesta

Arkkitehti **Asko Takalan**, Vantaan kaupungin hankesuunnittelupäällikkö **Ifa Kytösahon** ja RILin toimitusjohtaja **Miimu Airaksisen** muodostaman paneelin puheenvuoroissa nykyisestä maankäyttö- ja rakennuslaista löydettiin paljon hyvää. Parannettavaa kuitenkin on – lain puitteissa ei ole mahdollista esimerkiksi kamppailla käyttökelpoisen rakennuksen säilyttämisen puolesta. Lisäksi digitalisaatio ja ilmastonmuutos luovat uusia tarpeita.

– Energiatehokkuuden kehittämisessä ei voida enää edetä vapaaehtoisvoimin. Olen innostunut kiertotalouden esiinmarssista ja toivon, että tulevaisuudessa voitaisiin yhä enemmän arvostaa vanhoja rakennuksia ja todeta ne käyttökelpoisiksi. Keskustelu kiertotaloudesta on jo nyt aiheuttanut sen, että purkamisen sijaan on alettu tutkia, onko rakennuksessa osia, jotka voitaisiin jättää käyttöön, Ifa Kytösaho totesi.

Taavi Lindfors

> Energiatehokkuuden kehittämisessä ei voida enää edetä vapaaehtoisvoimin.
> – Ifa Kytösaho

Signe Branderin jalanjäljillä

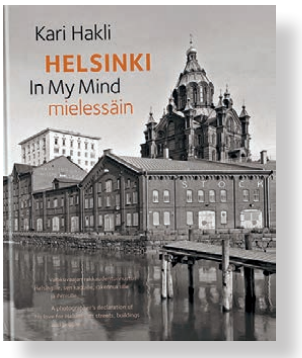

Kari Haklin valokuvakirjaa Helsingistä voi suositella erityisesti niille, joille nuoruus palautuu muistiin 1970-lukua katsellessa.

Helsingin arkea on kuvattu ja kuvataan edelleen jatkuvasti. Valokuvia löytyy helposti muun muassa *Albumit auki* -internetsivustolta. Tärkeitä kuvaajia ovat olleet **Signe Brander**, **Claire Aho, Simo** ja **Eeva Rista** ja monet muut. Sosiaalisessa mediassakin on suosittuja sivustoja, joilla käydään keskustelua kaupunkien kehityksestä ja esitellään valokuvilla kadonnutta, menetettyä tai edelleen elinvoimaista kaupunkia. Tällaisia ovat esimerkiksi Facebookin *Lisää kaupunkia Helsinkiin* ja *Helsinki vanhoissa kuvissa*. Historia kiinnostaa, kaupunki kiinnostaa, ja vanhat valokuvat antavat taustaa käytävälle keskustelulle.

Itse olen kasvanut onnellisten saaren lähiössä, mutta monista tuon alueen nuorista poiketen viettänyt kouluaikani kahdeksan vuotta keskustassa. Duunareitten ja mahdollisen väkivallan Kallioon uskaltauduttiin vasta opiskeluaikoina.

Erottaja 1970-luvulla: Tempon tavaratalon jouluvalot olivat syksyn ensimmäinen varma merkki. Katukuvasta ovat kadonneet myös Wulffin ja Uuden Suomen logot.

KUVAT: KARI HAKLI

Kari Hakli löytää balettikohtauksia myös oopperan ulkopuolelta.

Kalliossa kuitenkin syntyi valokuvaaja **Kari Hakli**, joka tunnetaan erityisesti erinomaisena ooppera- ja balettikuvien ottajana. Hakli on ollut nuoruudestaan lähtien kiinnostunut kadun, tilan ja kaupungin kuvaamisesta. Hänen lähinnä 1970-luvun valokuvistaan koostuva kirjansa *Helsinki mielessäin – Helsinki In My Mind* on pieni rakkaudenosoitus kaupungin asukkaille: muistorikas kooste siitä 1970-luvusta, jonne tosin emme koskaan enää halua palata kuin muistoissamme, jos edes niissä.

Loskaiset kadut, ikävästi asiakkaisiinsa suhtautuvat julkisen liikenteen kuljettajat, katoavat merkkirakennukset, muuttuvat alueet, erityisesti aiemmin satamatoiminnoilla olleet kaupungin rannat. Vaan Haklin kuvissa on läsnä myös tuon ajan elävä katuympäristö, kivijalkojen pienmyymälät, aurinkoiset kesäpäivät, elämän kepeä vaatimattomuus nopeasti nousevan Suomen taloudellisen kehityksen sarastuksessa.

Monet kuvista esittävät kadonnutta: Forumin kulma, Kluuvin kulma, Kampin linja-autot, keskustan puutalot, Heimolan talo, Suvilahden Itäväylän alle jääneet johtajien talot. Parhaimmillaan Hakli on silti dokumentoidessaan arjen kulkua, kadun balettia.

Oodi umpikorttelille

Normaalista valokuvakirjasta Haklin teos poikkeaa siten, että tekstiosa on pamfletti paremman kaupunkiympäristön puolesta. Hakli on huolestunut ”funkiksen ajan” kaavoituksesta, jonka hän katsoo kadottaneen umpikorttelin mahdollisuudet. Hän ottaa esimerkkinsä uusilta kaupunkialueilta.

Haklin mukaan ratkaisumallina kaupungille tulisi käyttää Koneen ja Sillan korttelia Kalliossa: tiivis mutta avoin, tehokas mutta turvallinen. Olen samaa mieltä, ja haluaisin lisätä esimerkkialueisiin 1900-luvun alusta Puu-Käpylän, joka kenties onkin Haklin stadin ulkoreunoilla tai ei vastaa hänen umpikortteli-ideaaliaan.

On aina hyvä, että kaupunkisuunnittelusta keskustellaan.

> Parhaimmillaan Hakli on dokumentoidessaan arjen kulkua, kadun balettia.

Vaikka Hakli ei varsinaisesti mitään uutta esitäkään, olisi jo aika luopua niistä ratkaisutyypeistä, joita hän käyttää esimerkkeinään: entisen Eläinsairaalan alue ja Pasilan Konepajan uudet korttelit. Vaikka Konepajalla tavoitteena onkin ollut umpikorttelimaisuus, niin jonnekin on silti unohtunut korttelin todellinen umpeen rakentaminen ja katutason käsittely.

Kun uusilla alueilla kadulla liikkuvan ainoana umpiseinän virkisteenä tuntuu toisinaan olevan polkupyöräkellarin metallinen ulko-ovi, jokin on mennyt pieleen. Hakli kaipaa, aiheellisesti, myös avoimia pihoja ja portteja, joiden kautta kaupungissa syntyisi korttelien sisäistä kevyen liikenteen väylästöä.

Valitettavasti suljetulle ja kielletylle on usein omat syynsä, johon aikamme syyllistyy: levottomuus ja varastelu ovat kaupunkikulttuuria haurastuttavia tekijöitä. Olisiko silti syytä miettiä, mitä voisimme oppia Koneen ja Sillan kortteleista? Minäkin kaipaan porttikonkeja, sisäpihojen läpikulkuja (ne kyllä olivat aika kiellettyjä jo 70-luvullakin, mutta antoivat rohkeille mahdollisuuksia) ja nuoruuteni Helsingin pieniä maito- ja sekatavarakauppoja.

Kari Hakli on yksi uuden aikamme Signe Brandereista, jonka kuvia käytetään tulevaisuudessa esimerkkeinä siitä, miten kaupunkimme on muuttunut.

Esa Laaksonen

Kari Hakli: Helsinki mielessäin – Helsinki In My Mind. Maahenki / Musta Taide 2016. 143 sivua.

Reima Pietilä – ajankohtaisempi kuin koskaan

Reima Pietilä.

Tuoreessa kirjassa julkaistu haastattelu vuodelta 1987 valottaa Reima Pietilän aatteita ja ajatuksia.

Professori emerita **Kaisa Broner** ansaitsee kiitokset kulttuuriteosta, kun hän yli 30 vuoden jälkeen on työstänyt valmiiksi **Reima Pietilän** (1923–1993) kanssa käymänsä yli kuusituntisen keskustelun tammikuulta 1987. Teos *Arkkitehtuurin visiot* sisältää myös Bronerin laajan esseen Reima Pietilän tuotannosta.

Haastattelu, josta aiemmin on julkaistu kaksi katkelmaa, tuo tiivistetysti esiin Reima Pietilän "shamanistisen" ajattelun lähtökohdat ja juuret. Läpikäyviä teemoja ovat suomalais-ugrilaiset kielet, jääkausi, modernismi, luterilaisuus ja troikka. Suhde **Alvar Aaltoon** tulee esiin toistuvasti.

Kieli, sanojen etymologia ja sanoilla leikittely on Pietilälle ominaista. Hän hakee sanojen alkuperän takaa syvempiä, arkaaisia konnotaatioita ja nykyaikaan kytkeytyviä merkityssisältöjä. Pietilä näkee teoretisoinnissa ja filosofoinnissa aineksia, joilla hän lähestyy modernismin mahdollisuuksia kehittyä sen kokemista kriiseistä kohti syvempiä kulttuurihistoriallisia synteesejä. Ihmiskunta ja kulttuuri ovat Pietilälle vasta nuoria luontoon ja sen ilmiöihin verrattuna.

Vaikka Pietilä korostaa suomalaisen kulttuurin omintakeisuutta, on hän syvästi tietoinen Suomen vain vähittäin kasvaneesta roolista osana eurooppalaisuutta ja Euroopan henkistä ja taloudellista historiaa. Metso-kirjaston kilpailuprojektia Pietilä lähti **Railin** ja tiimin kanssa tekemään Arran-saaristoon Glasgow'n lahdelle. Irlannin arkeologiasta ja kivimuureista löytyi yhtymäkohtia Ahvenanmaahan, jonka vanhimpia kivikirkkoja olivat rakentamassa irlantilaiset munkit. Mukana retkellä oli myös **Roger Connah**, joka johdatti Pietilät tutustumaan Connahlandiin.

Troikassa on moneutta

Haastattelussa avautuu kiintoisasti Pietilän ambivalenttinen suhde barokkiin. Pietilä muistelee, kuinka **Nils Erik Wickberg** toi barokin korkeakouluun. Barokkiarkkitehti **Borrominissa** Pietilä ja Broner näkevät sukulaisuutta veistoksellisuudessa ja konventioiden rikkomisessa. Erona Pietilän mielestä on barokin pyrkimys päästä vaikuttamaan läheltä.

> Rakentamisesta aiheutuva maisematuho on saatava vähenemään.
> – Reima Pietilä *Tilatarha*-näyttelynsä (1971) näyttely-luettelossa

Luterilaisuus tähtää viileyteen, mikä erottaa luterilaisen ja arktisen valon katolisesta ja myös ortodoksisesta valosta. Pietilä kertoo, kuinka hänen isoisänsä luki raamattua pöydän ääressä ja moitti katolisia. Pietilä nimittää itsensä luterilaiseksi länsisuomalaiseksi kristityksi, vaikkei hän näekään suuria eroja ortodoksisen, katolisen ja reformoidun luterilaisen kirkon välillä.

Troikka-periaate esiintyy haastattelussa taajaan. Troikassa on moneutta, jota modernismi ei Pietilän mukaan ollut vielä täysimittaisesti hyödyntänyt. Haastattelun aikoihin vuonna 1987 Pietilä arvioi, että modernismin puusta oli käytetty vasta 30 prosenttia. Ekspressionismi ja "yhteisöllisyys" olivat jääneet vielä hyödyntämättä.

Pietilä oli koko uransa ajan kiinnostunut morfologiasta ja muoto-opista, mistä hän kirjoitti artikkeleita. Kaisa Broner käy perusteellisesti läpi Pietilän muoto-opillisia teorioita ja niiden kytköksiä Pietilöiden arkkitehtuuriin. Pietilän muoto-oppia käsittelevä kirjoitus ilmestyi **Aulis Blomstedtin** kumppaneineen perustaman *Le Carré Bleu* -lehden ensimmäisessä numerossa vuonna 1958.

Vuosikymmenten pohjatyö

Haastattelussa avautuvat vuosikymmeniä kestäneet prosessit, joissa projektit lähtivät muotoutumaan ja toteutumaan. Brysselin maailmannäyttelyn (1958) Suomen paviljongin kilpailuvoitto vuonna 1956 toi Pietilälle lopulta kansainvälistä huomiota. Ura kehittyi edelleen arkkitehtuurikilpailujen myötä. Vuonna 1959 tuli voitto Tampereen Kalevan kirkkokilpailussa.

Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskuntatalon kilpailussa vuonna 1961 ei jaettu lainkaan ensimmäistä palkintoa. Pietilöiden ehdotus *Luolamiesten häämarssi* sai toisen palkinnon ja päätettiin toteuttaa. Valmistuessaan vuonna 1966 Dipoli herätti arkkitehtipiireissä jopa paheksuntaa ekspressiivisen ja irrationaaliseksikin luonnehditun muotokielensä vuoksi.

Keskustelun laineet tyyntyivät kuitenkin nopeasti, ja Reima Pietilä nimitettiin vuonna 1971 taitelijaprofessoriksi ja vuonna 1975 Suomen Arkkitehtiliiton kunniajäseneksi. Bronerin teoksen lyhyessä epilogissa **Marja-Riitta Norri** dokumentoi, kuinka jo vuonna 1967 Dipoli sai *Arkkitehti*-lehdessä varauksettoman myönteisen vastaanoton.

Kaisa Broner on tehnyt pohjatyötä teosta varten vuosikymmeniä. Aineiston keruun Broner aloitti jo niinä vuosina, jolloin Reima Pietilä hoiti Oulun yliopiston arkkitehtuurin professuuria (1973–1979). Broner itse aloitti professorina Oulussa vuonna 1986.

Esseessään Broner on henkisesti lähellä Raili ja Reima Pietilän edustamaa aatemaailmaa ja arkkitehtuuria. *Morfologia ja urbanismi* -näyttelynsä (3.–15.9.1960) esitteessä Pietilä kirjoitti: "Teknologisen ajattelun logiikka synnyttää teknillisesti oikean muodon. Taloudellisen ajattelun logiikka synnyttää taloudellisesti oikean muodon. Kumpikin on yksipuolinen ja riittämätön kulttuurin mahdollisuuksien ilmentämiseen. Siihen tarvitaan taiteesta syntyvää muotoa." Juuri sitä troikkaa.

Lauri Jääskeläinen

Kaisa Broner: Visions of Architecture – Reima Pietilä and The Meanings of Form. Arkkitehtuurin visiot – Reima Pietilä ja muodon merkitykset. Oku Publishing 2019. 255 sivua. (Kaikki tekstit ovat sekä suomeksi että englanniksi.)

8.–13. 3. 2020
Frankfurt am Main

20 VUOTTA

light+building

Design kohtaa toiminnallisuuden: win-win-tilanne kaikille.

Esteettistä moninaisuutta, digitaalista verkostoitumista ja rajatonta mielikuvitusta: anna itsesi vaikuttua teknisten ratkaisujen kirjosta ja uusista design-ideoista – maailman suurimmassa valaistustrendien tapahtumassa.

Connecting. Pioneering. Fascinating.

info@finland.messefrankfurt.com
Puh. 040 544 5577

messe frankfurt

Aikaa kestävä ja energiapihi rakentaminen herätti keskustelua, ja Jyväskylän yleiskaavajohtaja Leena Rossi pääsi syntymäpäivähaastattelussaan kertomaan kaupunkisuunnittelijan arjesta.

HELSINGIN SANOMAT 13.11.
Arkkitehti Leena Rossi, 50, liputtaa kotikaupunkinsa Jyväskylän puolesta:

Kaupunkisuunnittelijan pitää olla myös diplomaatti. Työ on sovittelua eri intressiryhmien välillä. Kauppa ja rakennusliikkeet ajavat omia etujaan. Kaavoittajan on ajateltava kunnan ja asukkaiden etuja. Poliitikot taas tekevät päätökset, joskus vilkkaiden ja erimielistenkin keskustelujen jälkeen. – – 'Siinä ei auta muu kuin pyrkiä asiantuntemuksensa pohjalta perustelemaan ehdotuksensa', **Leena Rossi** sanoo ja lisää kaupunkisuunnittelussa olevan valtavat mahdollisuudet vaikuttaa. 'Mutta ihmisten kohtaamista ei pidä pelätä eikä saa piiloutua minnekään kaupunkimallien taakse.'"

HELSINGIN UUTISET 19.11.
Suomessa puretaan häkellyttävän nuoria rakennuksia – "Amsterdamissa 400-vuotias talo on ihan käyttökelpoinen":

Purettavien rakennusten keski-ikä Suomessa on 40 vuotta. 'Tieto on pysäyttävä', sanoo arkkitehti **Karin Krokfors**. 'Esimerkiksi Amsterdamissa on käytössä 400 vuotta vanhoja taloja.' – – Asunnoissa tarvitaan Krokforsin mukaan välillä työtiloja tai pois vuokrattavia huoneita. 'Joustavuus ja muuntuvuus lisäävät talon pitkäikäisyyttä, kun ne mahdollistavat sekä arjen pienemmät vaikutusmahdollisuudet että taipuvat ennakoimattomiin muutoksiin. Tällä vältetään myös se, että alueelle tulee vahingossa väärä asuntojakauma.' Krokforsin mukaan ihannetilanne olisi, että rakennuskanta on jatkuvassa korjausliikkeessä, jolloin myös kiinteistön arvo säilyy."

RAKENNUSLEHTI 15.11.
Pieni hiilijalanjälki tuo purun ja luonnonmateriaalit takaisin rakentamiseen – helpotusta kaivataan energiamääräyksiin:

Saksalaisprofessori **Hartwig Künzelin** mukaan luonnonmateriaaleja tulisi käyttää huomattavasti enemmän kuin mitä tällä hetkellä tehdään. Saksa on luonnonmateriaalien käytössä Suomea edellä ja isoilla markkinoilla riittää kysyntää erilaisille vaihtoehtoisille tuotteille. – – 'Tähän asti olemme keskittyneet alentamaan rakennuksen käytön aikaisia hiilidioksidipäästöjä, ja onnistuneetkin aika hyvin. Kun hiilijalanjälkeä halutaan alas, meidän täytyy alkaa katsoa myös rakentamisen aikaisia hiilidioksipäästöjä', Künzel sanoo."

RAKENNUSLEHTI 28.11.
Helsinkiin rakennetaan vanhanajan kerrostalo, jossa seinät ovat tiiltä ja ilmanvaihto painovoimainen:

Ennen 1960-luvulla alkanutta elementtirakentamista talojen rakentaminen oli arkkitehtien [**Niilo Ikonen** ja **Pauli Siponen**] mukaan varsin yksinkertaista. Käytettiin puuta tai tiiltä. Varmistettiin, että sisälle tuleva kosteus poistuu luonnonmukaisesti ulos yksiaineisten rakenteiden läpi. Sen jälkeen monikerros- ja elementtirakentaminen yleistyivät. Nyt tiedetään, että monet sen aikakauden taloista kärsivät suurista sisäilmaongelmista.

Arkkitehtien mukaan 2000-luvun betonielementtitalot ovat selvästi edeltäjiään parempia. He sanovat kuitenkin, ettei uusienkaan rakenteiden kestävyydestä ole varmaa tietoa."

Työttömät arkkitehdit

1970-luvulla tunteita nostatti *Arkkitehtiuutisissa* julkaistu ilmoitus, jossa SAFA ilmoitti järjestävänsä työllisyyskursseja työttömille arkkitehdeille. Ritva Koho vastasi kipakasti.

Halloo! Missä olette työttömät safalaiset?! Helsingissäkö? Pitäisikö teille järjestää yhteiskunnan varoilla kalliin koulutuksenne lisäksi vielä työllisyyskurssejakin, jotta voisitte pysyä erinomaisessa Helsingissänne ja nyrpistellä nenäänne muun Suomen tarjoamille avoimille työpaikoille?

Lahdessa on vuodesta 1974 lähtien ollut täyttämättä yksi Y 32 pl:n arkkitehdin toimi. Ensimmäisellä hakukierroksella ei yhtään hakijaa, toisella vain luonnontieteiden kandi, kolmannella yksi alkoholiongelmainen. Ja parhaillaan neljäs kierros menossa. Puhelinkeskustelut paljastivat tilanteen yhtä lohduttomaksi muissa keskisuurissa kaupungeissa hakuaikojen mentyä umpeen ja eräässä pikkukaupungissa on nimitetty jopa arkkitehtiylioppilas kaupunginarkkitehdiksi.

[– –]

Mitä arkkitehtilajiketta on sitten työtön safalainen?

Sitäkö, joka opiskeluaikanaan kulki ”musta baskeri kallellaan ja punkkupullo kainalossa” hinkaten haaveitaan Suuren Suomalaisen Arkkitehtuurin gloriasta ja on nyt turhautuneena pannut pensselit santaan? Niidenkö puolesta **Pekka Ojonen** puhui Oulun Arkkitehtipäivillä, kun maalaili uhkaavia näkymiä arkkitehtien työttömyydestä lähitulevaisuudessa?

[– –]

Ainakin kahdessa kaupungissa on yleiskaavasuunnittelijan pätevyysvaatimuksena ollut joko arkkitehdin tai diplomi-insinöörin tutkinto ja kaavasuunnittelua aktiivisesti kauppaavien konsulttitoimistojen talleista löytyy vain insinöörejä. Onko SAFA reagoinut?

Mutta milläs on kanttia reagoida, jos ei ammattikunnassa löydy tarjolle pätevää ja kokenutta suunnittelijaa sinne missä niitä tarvitaan?! VATA-SAFA on käynnistämässä projektia, jolla pyritään selvittämään arkkitehtien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä kunnissa ja niiden päätöksenteossa. Milläs on kanttia vaatia vaikutusvaltaa lisää, jollei ole pätevyyttä? Kunnat joutuvat ottamaan palvelukseensa ketä sattuu – jos sattuu arkkitehtia ollenkaan. Laadussa ei ole valinnanvaraa – paitsi insinöörien puolella – ja kunnissa tuntuu olevan suositumpi ratkaisu järkevä insinööri kuin haihatteleva arkkitehti.

Yhdyskuntasuunnitteluterveisin
Ritva Koho
Lahden kaupungin yleiskaava-arkkitehti

Työpaikkaa vailla oleva safalainen!

Pyydämme Sinua viimeistään **10. 3. mennessä** ilmoittautumaan liiton toimistoon, puh. 13 616/Salo.

SAFA on alustavasti neuvotellut työvoimaviranomaisten kanssa mahdollisuuksista järjestää arkkitehdeille ns. työllisyyskurssi.

Jotta tietäisimme, onko neuvotteluja tarpeellista ja mahdollista jatkaa, **edellytämme jokaisen työpaikkaa vailla olevan ilmoittautuvan.**

noin 50 vuotta sitten

KOLUMNI

KAARIN TAIPALE, tekniikan tohtori, kaupunkitutkija

Muutama kysymys uudesta museosta

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki julkistivat 28.3.2019 aiempaan esiselvitykseen pohjautuneen 40-sivuisen konseptisuunnitelman uudesta arkkitehtuuri- ja designmuseosta. Samana päivänä julkistettiin erillinen toteutusmalliehdotus.

Onko "Helsinki" päättänyt jotakin arkkitehtuuri- ja designmuseosta? Ei ole. Kansliapäällikkö ja pormestari ovat tehneet valmistelusta ainoat sitovat päätökset. Lisäksi kaupunginhallitus on aamukoulussaan 9.8.2018 merkinnyt tiedoksi pormestarin esittelyn museokokonaisuutta koskeneesta selvityksestä.

Konseptisuunnitelmassa on kryptinen suositus: "Valtio ja Helsingin kaupunki luovat yhdessä mallin, jossa museon rakennusinvestointi voidaan tehdä ilman vuokrakustannusvaikutuksia museon käyttötalouteen." Puhutaan myös kauniisti sisältölähtöisyydestä ja suomalaisen arkkitehtuurin hyvistä kilpailuperinteistä – ja merellisestä Helsingistä.

Erillinen toteutusmalliehdotus paljastaa keisarin uudet vaatteet. "Museorakennus toteutettaisiin uudisrakennuksena Eteläsataman alueelle osana alueen laajempaa kehittämistä. Myöhemmin tarkemmin määriteltävästä alueesta järjestettäisiin kaksivaiheinen konsepti- ja toteutuskilpailu, jonka tavoitteena olisi löytää taho, joka pystyy toteuttamaan alueen kokonaisuuden mahdollisimman korkeatasoisesti. Kaupunki myisi alueen tontit kilpailun voittajalle, joka sitoutuisi toteuttamaan museorakennuksen osana kokonaisuutta kilpailussa määritellyillä reunaehdoilla. Museon osalta järjestettäisiin erillinen arkkitehtuurikilpailu. Alueelle voisi sijoittua myös esimerkiksi hotelli, toimitilaa ja julkista tilaa, mutta ei asumista."

> Eikö pääkaupunkiseudulta tosiaan löydy uudelle museolle muuta osoitetta kuin Eteläranta?

Valmistelussa on viisaasti toistettu, että uuden museon suunnittelussa edetään "sisältö edellä". Mutta kaupungintalolla on edetty talo, turismi ja kiinteistöbisnes edellä. Ei ole liioin kysytty, kannattaisiko uuden instituution aloittaa jossakin olemassa olevassa tilassa etenkin, kun tiedetään, miten vaikeaa museoiden yhteistyö on ollut ja miten erilaisia niiden toimintakulttuurit ovat.

Helsingissä puhutaan positiivisen diskriminaation voimasta. Silti ei ole pohdittu, minne uusi museo toisi lisäarvoa, missä on nyt vain kaupallisia palveluita ja minne on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Eteläranta on harvoja paikkoja, joka ei elävöittämistä kaipaa, putsausta toki.

Tonttia Etelärannan laitureilla ei ole koskaan ollut. Alue on täyttömaata, jolla sataman rantaviivaa on siirretty merelle päin. Se on Kaivopuistosta, tulevaisuudessa Hernesaaren kärjestä alkavan rantapromenadin Katajanokalle jatkuva osa. Ehdottaisiko joku korttelirakentamista Nizzan Promenade des Anglais'n meren puolelle? Joku ehdottaa vakavissaan massiivista rakentamista Etelärannan kaupunkiseinän eteen.

Kaupungintalon ikkunasta on katsottu ulos ja ajateltu, että siinäpä hyvä maapala myytäväksi kiinteistösijoittajille. Taustalla ovat kaikuneet monikäyttöiset "sehän on parkkipaikka" -kommentit. Samalla logiikalla Kauppatorikin on ostajaa odottava pysäköintialue.

Mitä tarkoittaa "kaksivaiheinen konsepti- ja toteutuskilpailu, jonka tavoitteena olisi löytää taho, joka pystyy toteuttamaan alueen kokonaisuuden"? Etsitään siis investori–rakenta-ja-tiimiä laskemaan, miten iso hotelli tarvitaan, jotta museollekin kannattaa rakentaa tilat. Helsinki myisi maan sijoittajalle, jolta valtio vuokraisi museon tilat.

Arkkitehtikunta on totuttu mykistämään sanalla *kilpailu*. Mutta eikö pääkaupunkiseudulta tosiaan löydy uudelle museolle muuta osoitetta kuin Eteläranta? Onko jo unohtunut Guggenheim-kilpailun opetus, että paikalle on mahdotonta suunnitella mitään matalaa paviljonkia mittavampaa? Haluaako SAFA olla samalla siunaamassa Helsingin arvokkaimman rantaviivan myynnin kansainvälisille kiinteistömarkkinoille?

”Iloista joulua ja lämmin kiitos. Takana on hieno vuosi – tästä on hyvä jatkaa kohti uutta vuotta ja uutta museota!”

— ARKKITEHTUURIMUSEON HENKILÖKUNTA —

psst. Lee Marablen kauniit arkkitehtuuri-aiheiset keittiöpyyhkeet ja muut joulun lahjat löydät uudistuneesta museokaupastamme.

GRAND TOUR -KURSSIT 2009–2019
Arkkitehtiopiskelijoiden skissejä Italiasta

Näyttely Studiossa 11.12.2019–19.1.2020

Matkaskissit ovat monille arkkitehdeille olennainen osa elämänpituista oppimisprosessia. Suomen Rooman-instituutti on järjestänyt kymmenen vuoden ajan ”Grand Tour – Antiikin vaikutus länsimaisessa arkkitehtuurissa” -kurssia arkkitehtiopiskelijoille. 10-vuotisjuhlanäyttelyn ovat toteuttaneet Suomen Rooman-instituutti ja Arkkitehtuurimuseo.

ARCHITECTURE SPEAKS!

Arkkitehtuurimuseon ja Aalto-yliopiston kansainvälinen luentosarja nykyarkkitehtuurista. Yhteistyössä: Archinfo. 10/5/0 €, Museokortti / Maksuton Aalto-yliopiston opiskelijoille.

Kello 13:15 luentosali A1, Otakaari 1X, Espoo
Kello 18:00 Arkkitehtuurimuseo

Keskiviikko 15.1.2020
Beate Hølmebakk (Manthey Kula Arkitekter) Norja

Keskiviikko 29.1.2020
Sheila Kennedy (Kennedy & Violich Architects) USA

Keskiviikko 12.2.2020
Dirk Somers (Bovenbouw Architectuur) Belgia

TULEVAT TAPAHTUMAT

Alvar Aallon jalostettu maisema -näyttelyn ohjelmistoa

Keskiviikko 22.1.2020 kello 18
Luento: tekniikan tohtori Laura Berger: Viipurin kirjasto – vapaa rakennus, joka ei pakota ympäristöä. 10/5/0 €

Keskiviikko 5.2.2020 kello 18
Luento: museonjohtaja, FT Julia Donner: Kotipuutarhasta kotipihaan - puutarhan merkitys osana asuinympäristöä. 10/5/0 €

Keskiviikko 18.3.2020 kello 18
Luento: tekniikan tohtori, arkitehti Lauri Louekari: Arkkitehdin metsä; pohjoinen luonto eläytyvän tulkinnan ja analyyttisen katseen kohteena. 10/5/0 €

Voittajaehdotuksen Crossroads asemapiirustus. Ehdotuksessa liikenne on jaettu kahteen tasoon.

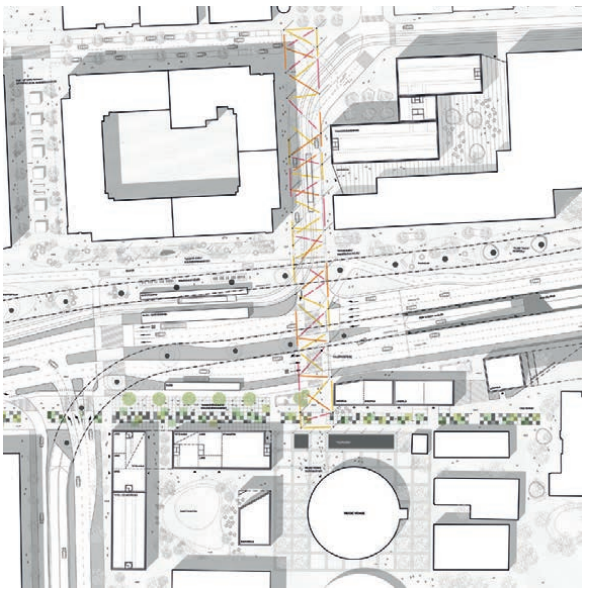

> Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä risteys ja portti kantakaupunkiin.

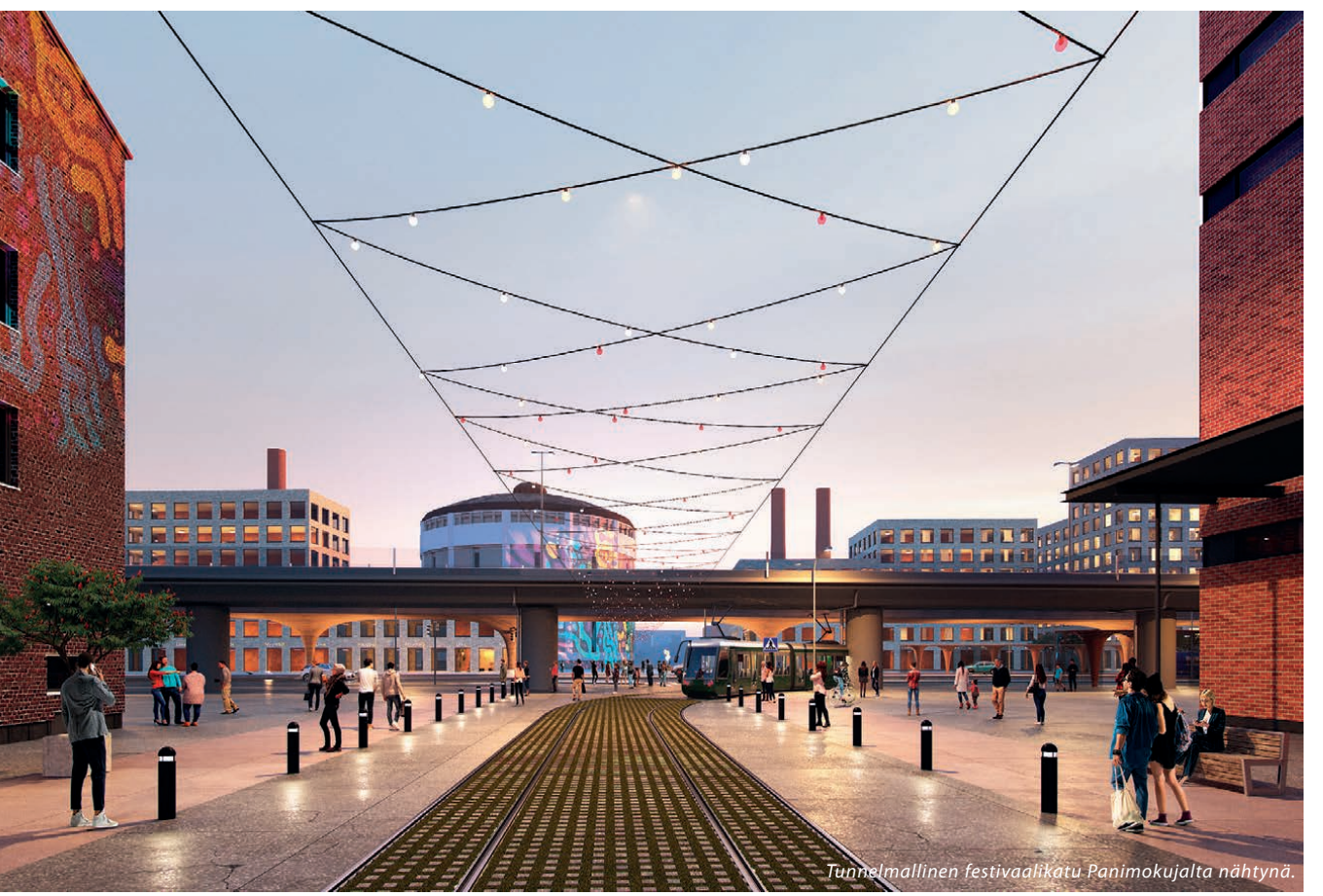

Tunnelmallinen festivaalikatu Panimokujalta nähtynä.

Junatie uudistuu moni-alaisella yhteistyöllä

Kutsukilpailussa kehitettiin Helsingin kantakaupungin keskellä sijaitsevan Junatien alueen liikennejärjestelyjä ja kaupunkirakennetta.

Ideakilpailun järjesti Helsingin kaupunki yhteistyössä Suomen Rakennusinsinöörien Liiton (RIL), Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) ja Suomen maisema-arkkitehtiliiton (MARK) kanssa.

Kilpailussa haettiin ideoita keskeisen väylämäisen ympäristön kehittämiseksi. Siinä tutkittiin, kuinka selkeyttämällä ajojärjestelyjä ja parantamalla alueen jalankulun, pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen yhteyksiä luodaan laadukasta kaupunkitilaa – ilman, että katuverkon välityskyky heikkenee. Samalla haluttiin selvittää Junatien ympäristön täydennysrakentamista. Tuloksia käytetään kaavarunkotyössä ja alueen pitkän aikavälin kehittämisessä.

Palkintolautakunta valitsi yksimielisesti voittajaksi ehdotuksen *Crossroads*, jonka on laatinut työryhmä L-Arkkitehdit, Nomaji maisema-arkkitehdit ja WSP Finland.

Monialaista ongelmanratkaisua

Junatien alue on merkittävä liikenteellinen solmukohta, jossa risteävät Itäväylä, Sörnäisten rantatie, Teollisuuskatu ja Hermannin rantatie. Hämeentie kulkee Junatien yli kilpailualueen länsipäässä.

Aikanaan kaupungin reunalle rakentunut liikenneympäristö sijaitsee nykyään keskellä Suomen tiiveimpiä ja urbaaneimpia kaupunkialueita. Väylämäiset liikennejärjestelyt siltoineen ja ramppeineen tekevät ympäristöstä vaikeasti hahmotettavan. Nykyisellään Junatien alue erottaa ympäröivät kaupunkialueet toisistaan ja saa etäisyydet vaikuttamaan todellista pidemmiltä.

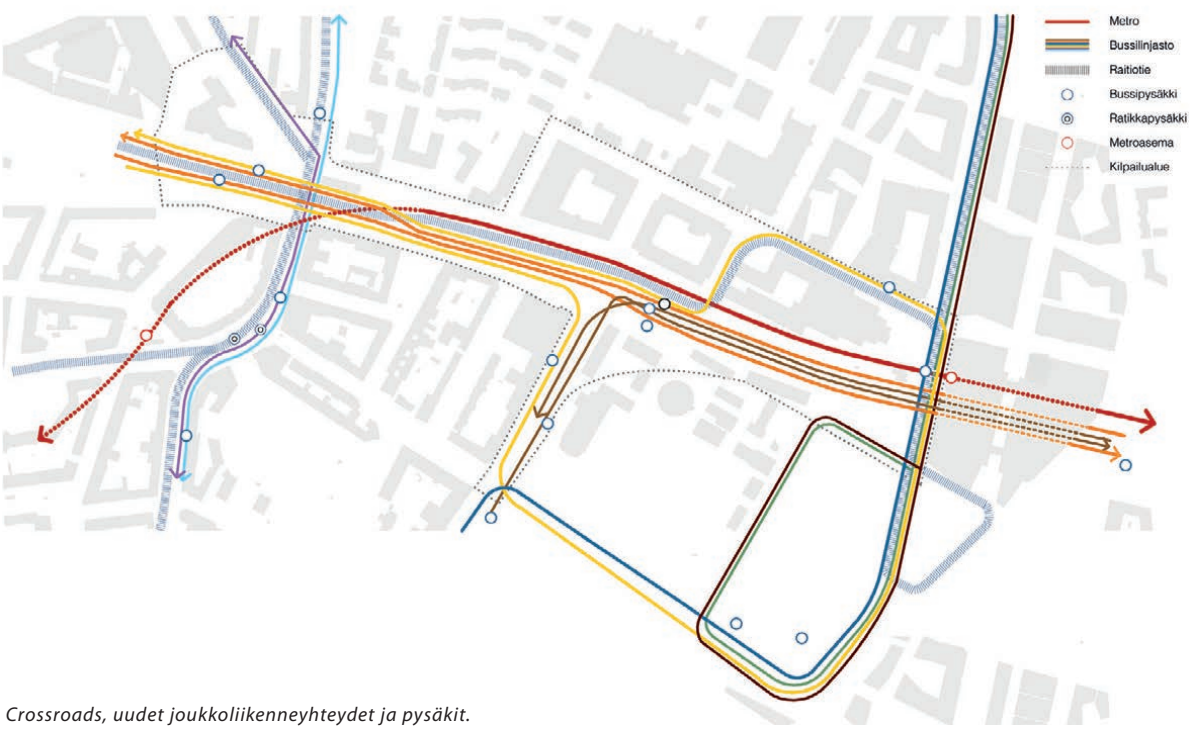

Crossroads, uudet joukkoliikenneyhteydet ja pysäkit.

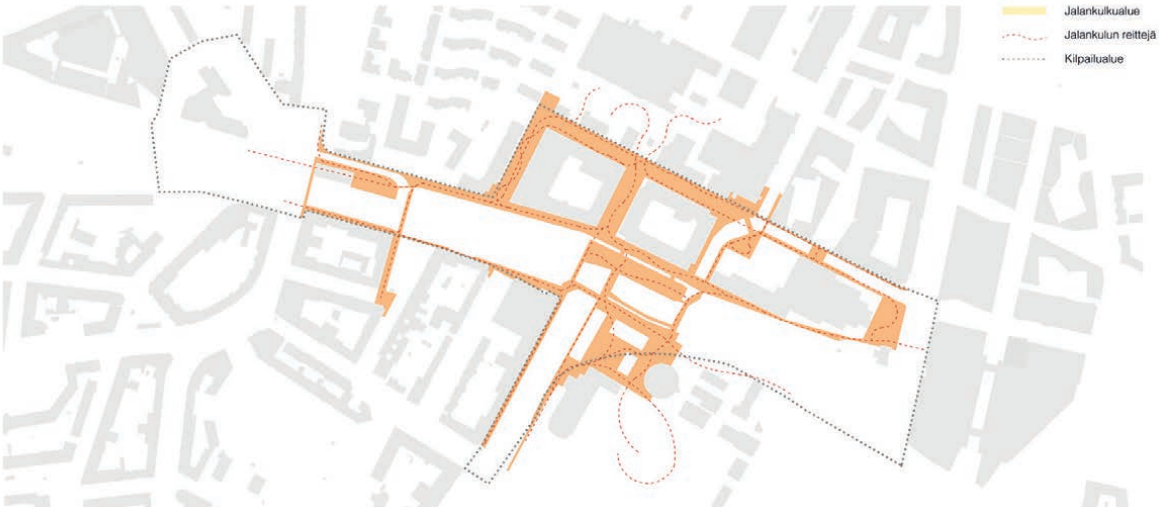

Crossroads, uudet jalankulun yhteydet.

Jo Junatien kilpailun valmisteluvaiheessa huomattiin tarve monialaiselle ongelmanratkaisulle. Vaativaa liikenne-, maisema- ja kaupunkisuunnittelua yhdistäviä kilpailuja ei ole Suomessa juurikaan järjestetty. Insinöörikilpailut ovat tyypillisesti toteutukseen tähtääviä rakennekilpailuja, kun taas arkkitehtuurikilpailuissa painotus on tavallisesti kaupunki- tai rakennussuunnittelussa.

Parempaa kaupunkia

Liikenteellisten kehittämisideoiden lisäksi kilpailussa keskityttiin jalankulun yhteyksien ja täydennysrakentamisen sovittamiseen luontevasti osaksi kaupunkirakennetta. Täydentyvässä kaupunkirakenteessa keskeisenä pidettiin Junatien kaupunkikuvallisesti merkittäviä tekijöitä, kuten Suvilahden voimalaitosta, kaasukelloja ja Kruununmakasiinia.

Vahva arkkitehtoninen kokonaisuus syntyikin toimivan liikenneratkaisun, omaperäisen katuympäristön ja julkisten ulkotilojen kokonaisuudesta, jota täydentää paikan henkeen sovitetut rakennukset.

Junatien ympäristö on hyvä esimerkki siitä, kuinka liikenneratkaisuja kehittämällä voidaan luoda puitteet laadukkaan kaupunkiympäristön toteuttamiselle ja joukkoliikenteen palvelutason parantamiselle. Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä risteys ja portti kantakaupunkiin. Junatien väyläympäristön kehittäminen luo mahdollisuuden täydentää ja tiivistää keskeistä aluetta sekä nivoa ympäröiviä kaupunginosia yhteen.

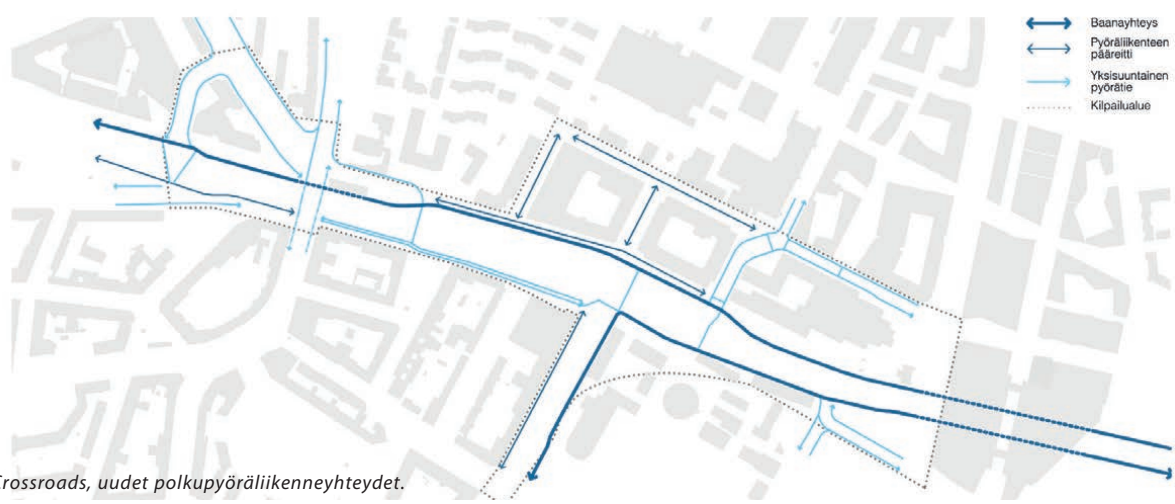

Crossroads, uudet polkupyöräliikenneyhteydet.

Crossroads, ilmakuva idästä.

Voittaja puhdisti pöydän

Kilpailun toiminnalliset ja liikenteelliset vaatimukset olivat poikkeuksellisen haastavia. Ehdotusten taso oli hyvä mutta vaihteleva. Parhaat ehdotukset antoivat kiinnostavan lähtökohdan jatkosuunnittelulle. Lisäksi lukuisia yksityiskohtia oli ratkaistu piristävästi ja kehitysajatuksia herättävästi.

Parhaiten kilpailun tavoitteet täytti voittajaehdotus *Crossroads*. Lisäksi ehdotukselle *Junatien ryijy* annettiin kunniamaininta kaupunkitilallisesta ja maisema-arkkitehtonisesta kokonaisuudesta.

Ehdotuksessa *Crossroads* on kilpailun hengen mukaisesti mietitty Junatien liittymäalueen lähtökohtia puhtaalta pöydältä. Nykyinen Junatien silta korvataan Itäväylän ja Sörnäisten rantatien välisellä ajoneuvoliikenteen sillalla. Innovatiivinen lähtökohta on tuottanut vahvan ja luontevan kokonaisuuden, joka muodostaa elävää ja maantasoon tukeutuvaa kaupunkiympäristöä.

Jussi Murole

Tekijät

Voittaja *Crossroads*
L Arkkitehdit, Nomaji maisema-arkkitehdit, WSP Finland
Tekijät, L Arkkitehdit, arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelu: **Janne Salo**, **Selma Sinanovic Gabrallah**, **Teemu Immonen**, **Jari Lonka**
Tekijät, Nomaji, maisema-arkkitehtuuri: **Mari Ariluoma**, **Anni Järvitalo**, **Varpu Mikola**, **Riikka Nousiainen**, **Annika Pousi**, **Laura Tuorila**
Tekijät, WSP, liikennesuunnittelu: **Esa Karvonen**, **Juho Kero**, **Riku Nevala**, **Atte Supponen**, **Samuli Kyytsönen**
Avustajat, OLA Design, visualisoinnit: **Julio Orduña Sánchez**, **Matías Celayes**

Kunniamaininta *Junatien ryijy*
Mandaworks, WSP Finland
Tekijät, Mandaworks: **Patrick Verhoeven**, **Martin Arfalk**, **Konstantin Miroshnychenko**, **Emilia Puotinen**, **Shan Jiang**, **Alessandro Macaluso**, **Andrei Deacu**, **Suzete Timba**, **Emeline Lex**
Tekijät, WSP: **Olli Haveri**, **Ollipekka Pakkanen**, **Jari Laaksonen**, **Simo Rautajärvi**, **Olli Hakala**, **Hiroko Kivirinta**, **Verna Kaipainen**, **Henri Miettinen**

Palkintolautakunta

Helsingin kaupunki: **Mikko Aho**, toimialajohtaja (pj.); **Reetta Putkonen**, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö; **Marko Mäenpää**, liikenteenhallinta, yksikön päällikkö; **Marja Piimies**, asemakaavapäällikkö; **Janne Prokkola**, eteläinen alueyksikkö, yksikön päällikkö; **Jussi Luomanen**, maisemasuunnittelupäällikkö; **Jouni Heinänen**, tiimipäällikkö; **Hannu Asikainen**, projektinjohtaja

Liittojen valitsemat jäsenet: **Matti Kiljunen**, DI RIL; **Jussi Murole**, arkkitehti SAFA; **Outi Palosaari**, maisema-arkkitehti MARK; sihteeri **Antti Pirhonen**, Planest Oy

Crossroads, leikkaus pääväylistä.

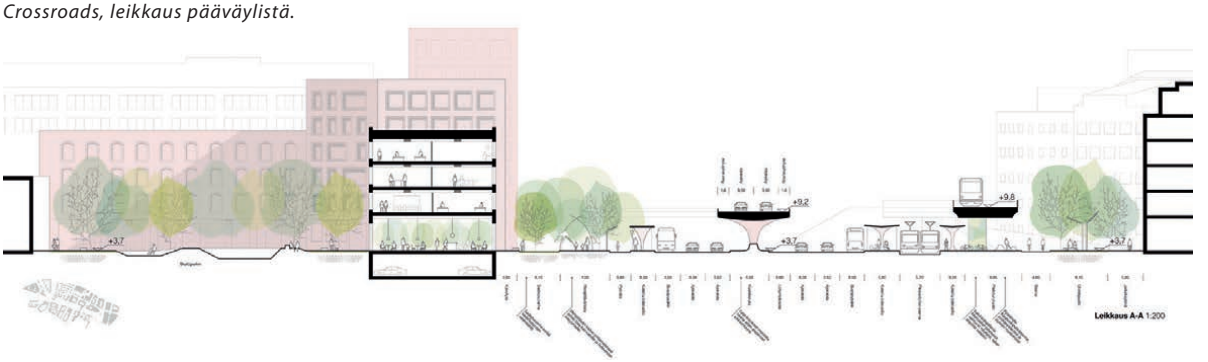

Tuusulan voittajaehdotus Anttila Farm Incubator.

Kansainvälisiä ratkaisuja kotimaisiin kohteisiin

Kansainvälinen nuorille arkkitehdeille suunnattu Europan 15 ratkesi. Kilpailun Suomen kohteina olivat Hyvinkään keskustan länsiosa ja Anttilan tilakeskus Tuusulanjärven rannalla.

Sarjassaan 15. Europan-kilpailu järjestettiin teemalla *Productive cities – Tuottavat kaupungit*. Teema näkyi kilpailutehtävien toiminnallisissa painotuksissa. Tuusulassa tavoitteena oli yhdistää uudella tavalla paikallinen ruoantuotanto, palvelut ja asuminen. Hyvinkäällä etsittiin asema-alueen läheisyyttä hyödyntäviä ja keskustaelämästä voimansa saavia "kolmansia tiloja" uusille toiminnoille.

Suunnittelutehtävien lähtökohdat olivat erilaiset. Tuusulassa haettiin tiivistä ja matalaa rakentamista maaseutumaisemaan, ja Hyvinkäällä tutkittiin tehokkaampaa keskustamaista rakentamistapaa.

Historiasta inspiraatiota Tuusulassa

Tuusulan Anttilan kohteeseen saapui 31 ehdotusta, mikä kertoo tehtävän olleen mielenkiintoinen. Alueen ainutlaatuisuus ja historiallisuus olivat inspiroineet tekijöitä maankäytölliseen tehokkuuteen, arkkitehtuuriin sekä tuottavuuteen liittyvissä teemallisissa valinnoissa.

Kilpailutehtävä oli helppo vain näennäisesti, sillä ehdotusten taso oli vaihteleva. Kokonaisuutena kilpailua voi silti pitää onnistuneena: keskeisiin kysymyksiin saatiin joukko toteutuskelpoisia ratkaisuehdotuksia.

Anttila Farm Incubator.

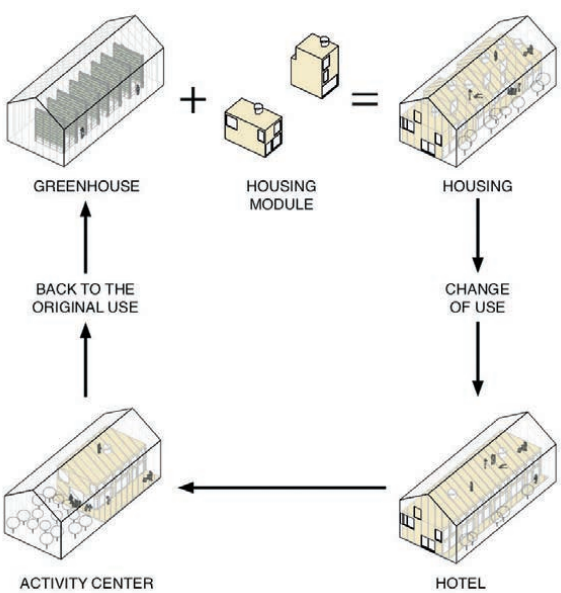

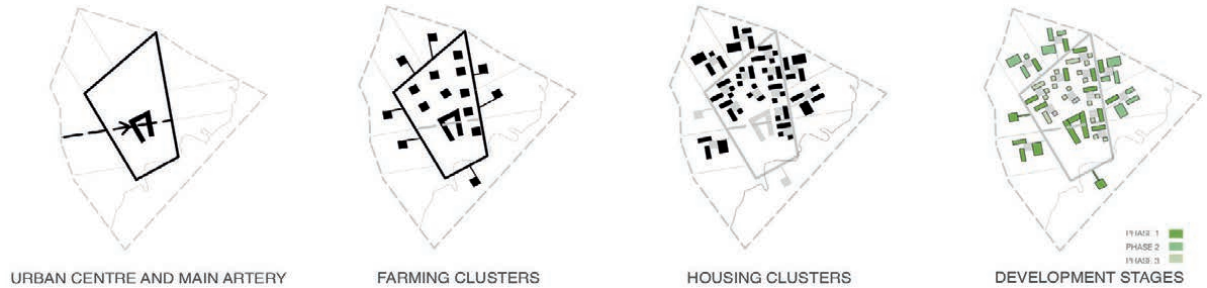

Anttila Farm Incubator.

Voittajaksi valittiin ehdotus *Anttila Farm Incubator*, jossa tuotannon ja kiertotalouden tekijät on tuotu näkyväksi osaksi arkea ja toimintoja. Ehdotuksen lähestymistavassa on rohkeutta ja ennakkoluulottomuutta. Sen avulla Anttilasta voisi muodostua uudenlainen asumista ja tuotantoa yhdistävä ja kansainvälisesti kiinnostava vetonaula.

Maankäytöllinen ratkaisu tosin kaipaa kehittämistä. Ehdotuksen esittämiä ajatuksia tulee työstää ja sovittaa yhteen, ja alue vaatii toteutuakseen huolellista suunnittelua pelkkää kaavoitusta laajemmin.

Toinen palkinto annettiin ehdotukselle *60°North*, jonka maakäytöllinen idea perustuu suorakulmaisiin, pihapiirin tavoin puiston ympärille sijoittuviin kortteliyksiköihin. Tämän kilpailussa yleisen ratkaisumallin avulla rakentaminen peltomaisemassa voidaan toteuttaa ongelmitta ja vaiheittain.

Ehdotuksessa vanha navetta, muut rakennukset ja kasvihuoneet ympäristöineen sijoittuvat luontevasti osaksi maankäytöllistä kokonaisuutta. Ehdotuksessa on paneuduttu ansiokkaasti tuottavuuden eri muotoihin, paikan olosuhteisiin, vuodenaikoihin ja mittakaavoihin.

Kunniamaininnat annettiin ehdotuksille *Symbiosis* ja *Pihabitat*. Tuomaristo suositteli palkittujen ehdotusten ideoiden yhdistämistä jatkosuunnittelussa.

> Voittajassa tuotannon ja kiertotalouden tekijät on tuotu näkyväksi osaksi arkea ja toimintoja.

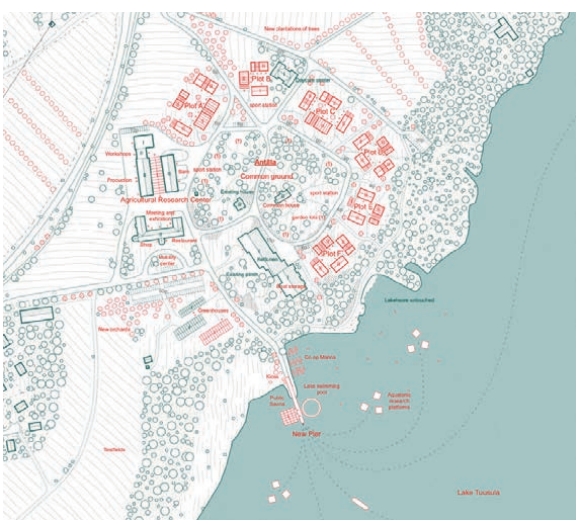

Tuusulassa toisen palkinnon sai ehdotus 60°North.

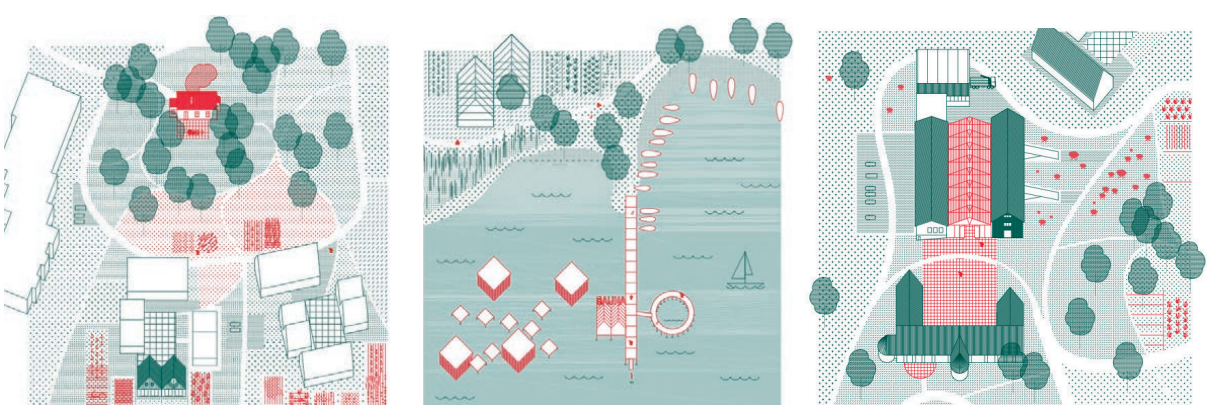

> Voittaja *Symbiotic Fabric* käyttää oivaltavasti hyödyksi olemassa olevia katulinjoja ja verkostoja ja sitoo siten keskustan yhdeksi kokonaisuudeksi.

Tuusulassa kunniamaininnan saivat ehdotukset Symbiosis (yllä) ja Pihabitat (alla).

Vaikea tehtävä Hyvinkäällä

Hyvinkään keskustan kohteeseen saapui 16 kilpailuehdotusta. Tehtävä oli poikkeuksellisen haastava, sillä suunnittelualueella eli asemanseudulla on suuret korkeuserot ja ratalinjaukset halkovat kaupunkirakennetta. Keskeinen kaupunkirakenteellinen tehtävä oli kytkeä asemanseutu ratojen yli keskustaan sekä Rentton ja Koritsoonin alueisiin.

Vähäisestä ehdotusten lukumäärästä huolimatta kärkitöiden taso oli korkea. Onnistuneimpia olivat ratkaisut, joissa kaupunkirakennetta yhdistettiin tilallisilla tai toiminnallisilla konsepteilla joko jalostamalla olemassa olevia reittejä, katulinjauksia ja yhteyksiä tai strategisella täydennysrakentamisella.

Kilpailun voittajaksi nousi ehdotus *Symbiotic Fabric*. Ehdotus käyttää oivaltavasti hyödyksi olemassa olevia katulinjoja ja verkostoja ja sitoo siten keskustan yhdeksi kokonaisuudeksi. Alueen kehittämiseen on otettu strateginen lähestymistapa. Uusi kehämäinen bulevardi kestää voimakkaan jatkokehittämisen ehdotuksen keskeisen idean vaarantumatta. Vaikka työ on vahvasti konseptuaalinen, sen pohjalta on kehitettävissä konkreettinen suunnitelma.

Toiselle sijalle tulleessa ehdotuksessa *Come Together (2)* on ymmärretty hyvin Hyvinkään keskustan mittakaava sekä asemanseutua hallitsevien ratalinjojen ja korkeuserojen haasteet. Keskusta saa uuden urbaanin tilan olemassa olevalle sillalle, asemalaitureiden päälle suunnitellusta keskusta-aukiosta, joka yhdistää asema-alueen nokkelasti keskustan katutilaan ja uuteen joukkoliikenteen terminaaliin.

Kunniamaininnat annettiin ehdotuksille *Come Together (1)* sekä *The Green Ring*. Tuomaristo suositteli voittanutta ehdotusta jatkotyön pohjaksi, mutta piti toisen palkinnon saaneen ehdotuksen ideoita tutkimisen arvoisina erityisesti asemanseudun kehittämisen kannalta.

Kari Nykänen

PALKITUT EHDOTUKSET

TUUSULA
Voittaja: *Anttila Farm Incubator*
Tekijät: **Joana Gil Ribeiro** (PT), **Rui Cunha** (PT)
Avustaja: **Carolina Gil Ribeiro** (PT)

Toinen sija: *60°North*
Tekijät: **Natalia Vera Vigaray** (ES), **Agnes Jacquin** (FR), **Alexandra Jansen** (PL), **Emmanuel Laux** (DE), **Patxi Martín Domínguez** (ES), **Josep Garriga Tarrés** (ES)

Kunniamaininta: *Symbiosis*
Tekijät: **Chau Nguyen** (FI), **Anastasia Luzina** (FI)
Kunniamaininta: *Pihabitat*
Tekijät: **Marina Basdekis** (GR), **Negin Armioun** (IR)
Avustajat: **Léa Trouvé** (FR), **Meliina Rantalainen** (FI), **Aki Sahrman** (FI)

Lisätietoa Europanin verkkosivuilla: europan.fi.

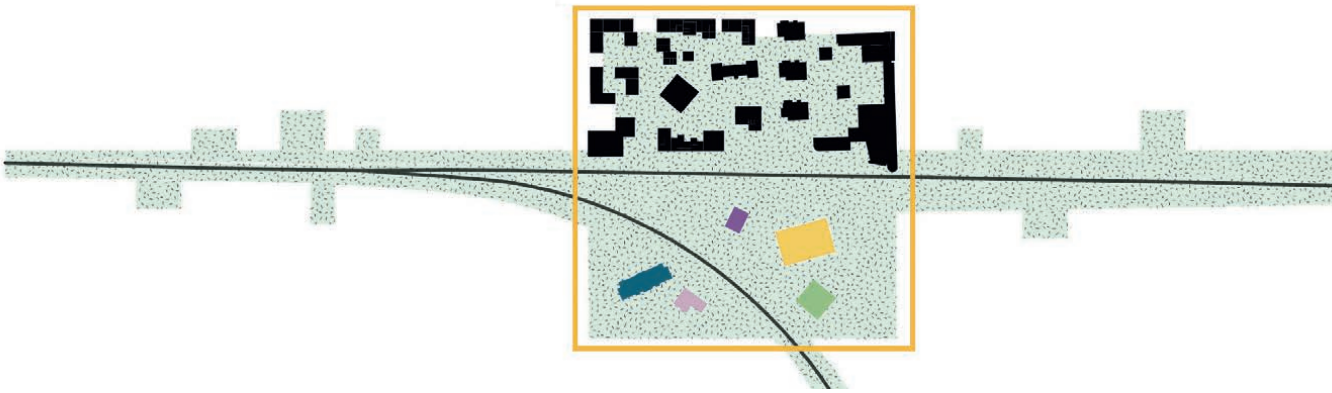

PALKITUT EHDOTUKSET

HYVINKÄÄ
Voittaja: *Symbiotic Fabric*
Tekijät: **Laura Huerga Cadenas** (ES), **Pablo Magán Uceda** (ES); Avustajat: **Óscar Ruiz Nieto** (ES), **Sophia Arbara** (GR), **Marcello Felice VIetti** (IT), **Pavlos Ventouris** (GR), **Javier López-Menchero Ortiz De Salazar** (ES)

Toinen sija: *Come Together (2)*
Tekijä: **Lassi Mustonen** (FI)

Kunniamaininta: *Come Together (1)*
Tekijät: **Tomi Jaskari** (FI), **Laura Hietakorpi** (FI)
Kunniamaininta: *The Green Ring*
Tekijät: **Radostina Radulova-Stahmer** (DE), **Deniza Horländer** (DE); Avustaja: **Viktoriya Yeretska** (AT)

Hyvinkään voittajaehdotus Symbiotic Fabric.

Yllä Hyvinkäällä kunniamaininnan saanut ehdotus Come Together (1) ja alla The Green Ring.

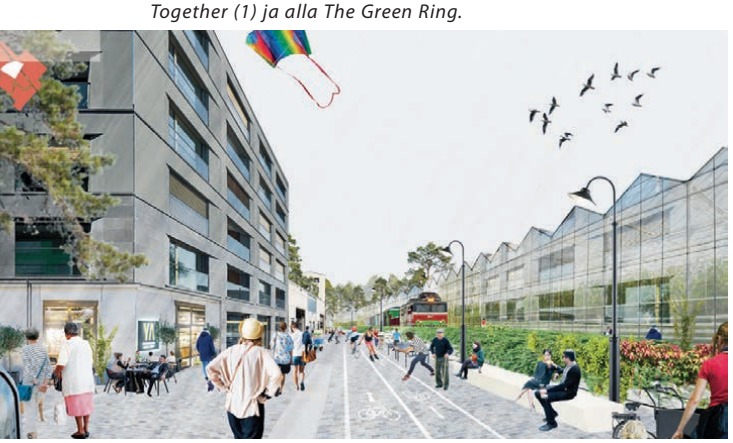

Alla Hyvinkäällä toiselle sijalle tullut ehdotus Come Together (2).

> Toiselle sijalle tulleessa ehdotuksessa *Come Together (2)* on ymmärretty hyvin Hyvinkään keskustan mittakaava sekä asemanseutua hallitsevien ratalinjojen ja korkeuserojen haasteet.

Palkintolautakunta

Kari Nykänen, asemakaavapäällikkö, Oulu (pj.); **Sini Coker**, Studio A/H, Helsinki; **Siiri Vallner** (EE), Kavakava Architects, Tallinna; **Eero Lundén**, Lundén Architecture Company, Helsinki; **Jan Yoshiyuki Tanaka** (DK), JAJA Architects, Kööpenhamina; **Maija Itkonen**, CEO, Gold&Green Foods, Helsinki; **Bruce Oreck**, kiinteistösijoittaja, Helsinki. Varajäsen: **Dan Mollgren**, kaupunkisuunnittelupäällikkö, Porvoo

Kohteiden edustajat: **Anitta Ojanen**, kaavoituspäällikkö, Hyvinkää; **Pia Sjöroos**, kaavoituspäällikkö, Tuusula

ARKKI
TEHTUURI
KILPAILUT

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

	ALOITUS	SISÄÄNJÄTTÖ
Tampereen opiskelija-asuntosäätiön Vanha Domus	18.12.2019	**31.3.2020**
Turun Linnanniemen kansainvälinen ideakilpailu	**9.1.2020**	**3.4.2020**

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Tampereen Viinikanlahti	15.5.2019	27.9.2019
Töölöntori	4.6.2019	11.10.2019
Itä-Helsingin keskusta	17.6.2019	25.10.2019
Kangasalan Lamminrahkan koulu	19.6.2019	5.11.2019

KUTSUKILPAILUT

Keski-Pasilan peruskoulu ja päiväkoti	**10.1.2020**	**3.4.2020**
Uusi Lagmansgårdenin koulukoti, ***ilmoittautumishakemukset 10.1.***	**15.1.2020**	**28.4.2020**

MUUT KILPAILUT

Fiskarsin kyläkeskuksen ideakilpailu opiskelijoille	27.9.2019	3.12.2019
Hyytiälän metsäasema, kilpailullinen neuvottelumenettely	**3/2020**	**5/2020**

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA*: www.hankintailmoitukset.fi*, SIMAP*: simap.ted.europa.eu*

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi/kilpailut

TYÖYHTEENLIITTYMÄ K2S & NRT

Olympiastadionin katos Vuoden Teräsrakenne

Vuoden Teräsrakenne -palkinnon 2019 sai uudistuneen Olympiastadionin uusi katos. Katosrakenteen muodon ja sirouden ovat mahdollistaneet vaativat teräsrakenteet.

Korjaus- ja uudisrakentamista sisältävässä projektissa on herätetty uudelleen henkiin niin teknisesti kuin toiminnallisestikin elinkaarensa päähän ehtinyt Olympiastadion. Katoksesta yleisölle jäävät näkyviin vain harvassa olevat, katosta kannattavat teräspilarit. Kaupunkikuvassa katos piiloutuu stadionin julkisivujen taakse, kun julkisivujen verhousta on nostettu uudella teräksisellä tukirakenteella hieman entistä korkeammalle.

Aiemman itäkatsomon katoksen teräksiset tukirakenteet voitiin hyödyntää osana uuden itäkatsomon katoksen tukirakenteita. Tämä kuvaa teräsrakenteiden hyötyjä rakentamisen hiilijalanjäljen ja muun ympäristökuorman vähentämisessä. Katoksen lisäksi hankkeessa on käytetty paljon terästä sekä rakennusaikaisissa tuennoissa että osana korjattuja ja uusia, lähinnä kenttätason alapuolelle tehtyjä rakenteita.

Katsomokatosten arkkitehtisuunnittelun on tehnyt Arkkitehtitoimisto K2S, arkkitehdit **Kimmo Lintula**, **Niko Sirola** ja **Mikko Summanen**. Vastaavana rakennesuunnittelijana toimi Swecon **Juha Kukkonen**. Lisäksi palkinnon saivat hankkeen tilaaja Stadion-säätiö, rakennuttajatehtävistä vastannut Helsingin kaupungin kaupunkiympäristötoimiala, projektinjohtourakoitsija Skanska sekä katoksen ja julkisivun korotuksen teräsrakenteet asentanut ja osin valmistanut auralainen JPV-Engineering.

Valinnan palkinnon saajasta tekee vuosittain riippumaton palkintolautakunta. Tänä vuonna palkintolautakunnan puheenjohtajana toimi Vuoden Teräsrakenne -palkinnon viime vuonna voittaneen Keskustakirjasto Oodin suunnitteluryhmästä arkkitehti SAFA **Antti Nousjoki** (Arkkitehtitoimisto ALA).

Rakentamisen Ruusu uusrenessanssirakennuksen muutostyölle

Rakentamisen Ruusu -palkinto 2019 myönnettiin Helsingin Korkeavuorenkatu 21:n korjaukselle ja muutokselle asuintaloksi.

Palkitussa hankkeessa uusrenessanssirakennus Korkeavuorenkatu 21:ssä muutettiin toimistotalosta asuintaloksi. Vuonna 1889 valmistunut **Axel Högbergin** suunnittelema rakennus palautettiin näin ollen alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa. Lisäksi asuinkäyttöön muutettiin vuonna 1987 valmistunut toimistosiipi.

Vanhojen porrashuoneiden koristemaalaukset entisöitiin, ja B-portaaseen asennettiin hissi. Myös katutason tilat saivat uutta elämää, kun niihin avattiin liiketiloja.

Uudemmassa pihasiivessä muutostyöt tehtiin nykypäivän ratkaisuin ja julkisivua muokattiin reippaalla otteella. Pihan puolen ulkoseinä purettiin, rakennusta laajennettiin, ja uusi julkisivu tehtiin kokonaan lasista. Verhouksena on teräsverkko, johon villiviini aikanaan kasvaa.

Palkitsemista perusteltiin määrätietoisella toiminnalla suojellun rakennuksen arvojen vaalimiseksi. Palkinnon saivat pääsuunnittelija **Jani Prunnila** Arkkitehtitoimisto Jani Prunnilasta,

Suomen vanhin kaupunki ja Turun ikoninen linna kohtaavat maailman kauneimman saariston.

Kiinnostaako tämän ympäristön suunnittelu?

Osallistu kilpailuun 9.1.2020 alkaen!

turku.fi/linnanniemi

> Palkitsemista perusteltiin määrätietoisella toiminnalla suojellun rakennuksen arvojen vaalimiseksi.

rakennuttaja Grand Residence Development sekä valvontatehtävistä vastanneen Rautkylä Konsultoinnin **Juuso Rautkylä** ja **Janne Nikkonen**.

Rakentamisen Ruusu jaettiin 25. kerran. Helsingin kaupunki nimeää vuosittain ehdokkaiksi hankkeita, jotka edustavat ajankohtaista ja poikkeuksellisen laadukasta rakennettuun ympäristöön liittyvää työtä. Voittajan valitsi Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto.

JANI PRUNNILA

Puupalkinto Joensuun Lighthouselle

Vuoden 2019 Puupalkinnon sai Suomen korkein puukerrostalo Joensuun Lighthouse. Arkkitehtisuunnittelusta vastasi Arcadia Oy Arkkitehtitoimisto pääsuunnittelijanaan Samuli Sallinen.

> Kerrostaloon on toimitettu yli 2 000 kuutiometriä massiivipuutuotteita.

Joensuun Lighthouse on Suomen ensimmäinen 14-kerroksinen puukerrostalo. Lähes 50 metriin kohoavaa opiskelija-asuntolaa voidaan pitää uraauurtavana työnä korkean puurakentamisen kehittämisessä ja myös kansainvälisesti mielenkiintoisena esimerkkinä.

Hankkeen toteutus on edellyttänyt puurakentamisen ratkaisujen ja prosessien kehittämistä esimerkiksi palotekniikan osalta. Rakenneteknisesti kohde määriteltiin poikkeuksellisen vaativaksi. Rakennuksen jäykistys hoidetaan ylhäältä alas kiristettävillä puurakenteiden sisäisillä teräksisillä vetotangoilla.

Hankkeen toteutustavaksi valittiin Stora Enson runkojärjestelmä ja urakoitsijaksi paikallinen Rakennustoimisto Eero Reijonen Oy. Toteutuksessa on hyödynnetty sekä LVL-viilupuuta että ristiin liimattua monikerroslevyä CLT:tä. Kerrostaloon on toimitettu yli 2 000 kuutiometriä massiivipuutuotteita. Puutuoteosien sitoma hiilen määrä vastaa noin 700 henkilöauton hiilidioksidipäästöjä vuoden aikana.

Puupalkinto jaetaan vuosittain kannustuksena rakennukselle, sisustukselle tai rakenteelle, joka edustaa korkealaatuista suomalaista puuarkkitehtuuria tai jossa puuta on käytetty rakennustekniikkaa edistävällä tavalla. Palkinnon myöntää Puuinfo.

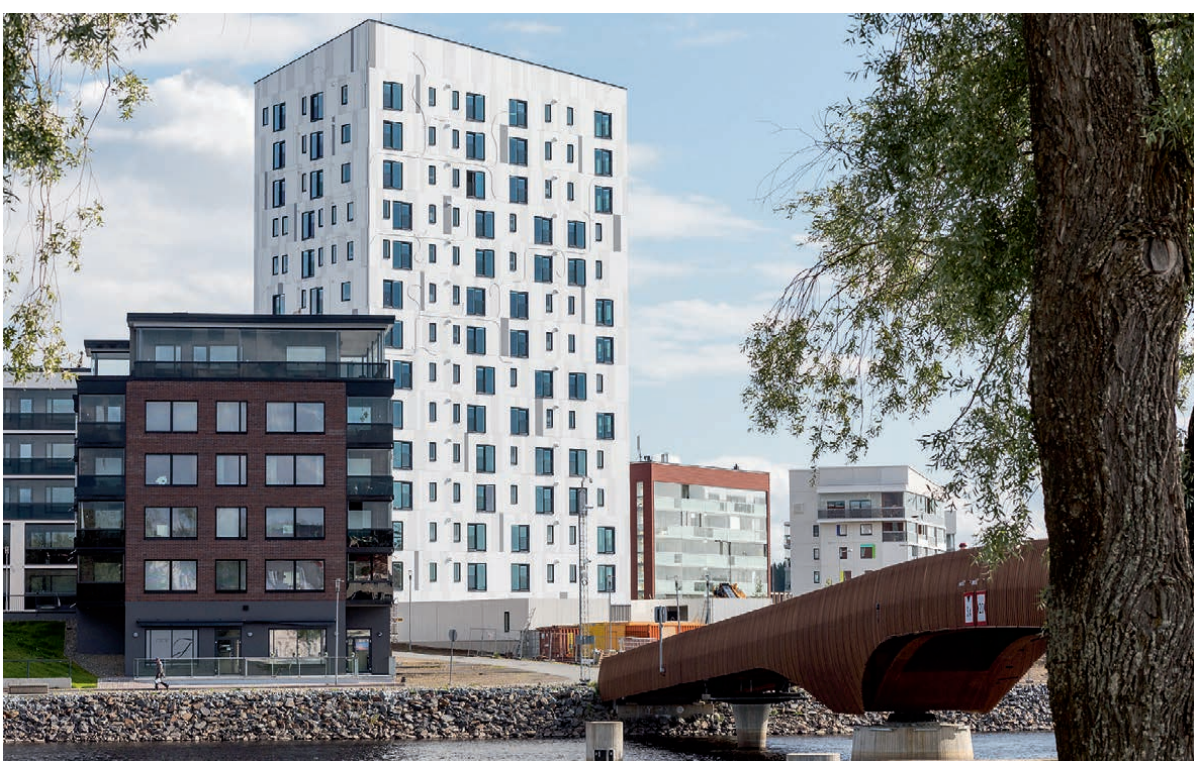

ARCADIA

Uramon koulu

Espoon kaupunki palkitsi Suviniityn uudet asumisoikeustalot

Espoon keskuksen uudelle Suviniityn asuinalueelle rakennetut asumisoikeustalot palkittiin Espoon rakennuslautakunnan ja rakennusvalvontakeskuksen vuotuisella Hurraa-tunnustuspalkinnolla. TA-Asumisoikeus Oy:n rakennuttama kohde osoitteessa Reviisorinkatu 6 koostuu kolmesta kerrostalosta, joissa on yhteensä 58 asumisoikeusasuntoa.

– Kohde on arkkitehtuuriltaan ajaton, ja se voisi sijaita missä tahansa eurooppalaisessa kaupungissa. Lisäksi toteutus on erityisen onnistunut, Espoon rakennuslautakunnan puheenjohtaja **Janne Tähtikunnas** perustelee voittajan valintaa.

Syksyllä 2018 valmistuneissa taloissa on asuntoja yksiöistä neljän huoneen perheasuntoihin. Kerroksia taloissa on kolmesta viiteen. Asukkaiden käytössä on yhteistilat, joihin lukeutuvat muun muassa kaksi talosaunaa vilvoitteluterasseineen sekä pesula. Viihtyisä ja suojaisa piha-alue on yhteinen naapuritontin kanssa.

Kohteen arkkitehtisuunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen. Pääurakoitsijana toimi Jatke Uusimaa.

ANNE KINNUNEN

Intohimoina historia, kulttuuri ja ruoanlaitto

> Tutkijana täytyy itse löytää näkökulma ja suunta, johon haluaa edetä.

Kristo Vesikansa tekee väitöskirjaa arkkitehtuurin historiasta ja toimii opettajana Aalto-yliopistossa. Aiemmin hän on työskennellyt muun muassa korjausrakentamishankkeiden parissa ja *Arkkitehti*-lehden toimitussihteerinä.

Miten sinusta tuli arkkitehti?
– Innostuin arkkitehtuurista jo yläasteikäisenä. Läheisimmissä sukulaisissani ei ole arkkitehteja, ja esimerkiksi sisarukseni ovat yhteiskuntatieteilijöitä. Kuvataideharrastus ja kiinnostus historiaan kuitenkin johdattivat minut arkkitehtuurin pariin.

Lapsuudessani matkustimme perheen kanssa autolla eri puolilla Eurooppaa. Niillä reissuilla näin antiikin monumentteja ja muuta mielenkiintoista. Sen ansiosta rakennukset alkoivat tuntua kiinnostavilta.

Miksi erikoistuit juuri arkkitehtuurin historiaan?
– Yksi tärkeimmistä esikuvistani arkkitehtuurin saralla on **Vilhelm Helander**, joka oli professorini ja tärkeä opettaja. Olen aina ollut kiinnostunut historiasta, mutta Helanderilla oli suuri vaikutus siihen, että suuntauduin arkkitehtuurin historiaan.

Merkittävä käännekohta oli vuonna 2001 tekemämme Rooman-ekskursio, jonka vetäjänä Helander oli. Hän onnistui tuomaan historian ja nykypäivän yhteen upeasti. Aloin nähdä uudella tavalla rakennukset, joihin olin siihen asti suhtautunut vain etäisinä monumentteina. Helander toi hienosti esiin sen, että ne ovat myös arkielämän paikkoja.

Teet tällä hetkellä väitöskirjaa Reima ja Raili Pietilän vaikutuksesta kansainväliseen arkkitehtuuriin 1960- ja 1970-luvuilla. Mikä motivoi tutkijan työhön?
– Työhön liittyvä itsenäisyys. Saan rauhassa määritellä, mitä teen ja mikä on näkökulmani. Lisäksi omien tulkintojen tekeminen asioista on mielenkiintoista. Pidin valmistumisen jälkeen tekemästäni työstä suunnittelupuolella, mutta silloin on kuitenkin sidoksissa annettuihin lähtökohtiin.

Väitöskirjan tekeminen on hyvin yksinäistä puuhaa. Meillä ei myöskään ole selkeitä tutkimusryhmiä, joihin voisi sujahtaa ja joiden kautta tulisi annettuna työ, jota alkaa tehdä. Tutkijana täytyy itse löytää näkökulma ja suunta, johon haluaa edetä.

Minkä arvioit olevan seuraava trendi arkkitehtuurissa?
– Kestävä rakentaminen tulee todennäköisesti voimakkaammin mukaan arkkitehtuurin historian tutkimukseen. Silloin joudutaan kyseenalaistamaan paljon käsityksiä, joita meille on aiemmin muodostunut.

Etenkin 1900-luvun rakennuksia aletaan tarkastella hyvin vahvasti kestävän rakentamisen kannalta. Sen seurauksena ne alkavat helposti näyttäytyä aikamoisena harhapolkuna. Samal-

la herää kysymys modernien rakennusten suojelusta: onko eettisesti oikein säilyttää rakennuksia, joissa on nykyajan näkökulmasta käytetty hyvin myrkyllisiä materiaaleja?

Kaupungit muuttuvat nykyisin nopeasti. Miten uudisrakentaminen, esimerkiksi tornitalot, ja kaupunkien historialliset piirteet voitaisiin sovittaa yhteen?
– En halua kategorisesti sanoa, että mihinkään ei saisi rakentaa korkeasti. Enemmän minua huolestuttaa laatu, sillä tähän mennessä korkeat rakennukset eivät ole olleet erityisen korkeatasoisia. Mielestäni ne eivät paranna kaupunkia mitenkään.

Esimerkiksi Helsingissä on teollisuuskompleksejа, jotka on otettu luovasti uuteen käyttöön ja kaupunginosat ovat saaneet identiteetin historiastaan. Tällaisia ovat esimerkiksi Teurastamo, Suvilahti ja Vallilan Konepaja.

Kaikkea ei kuitenkaan voi suojella. Kaupunkien kuuluu muuttua ja kehittyä. Jos ajatellaan esimerkiksi näitä teollisuusalueita, niin ilman historiallisia piirteitä koko niiden ympäristö olisi paljon köyhempää. Se ikään kuin oikeuttaa tehokkaan rakentamisen siihen ympärille.

Miten arkkitehtuurin opetusta voisi Suomessa kehittää?
– Olemme sitoutuneet liikaa professuurien määrittämiin lokeroihin, siihen että jokainen opettaja vastaa vain yhdestä alueesta. Esimerkiksi korjausrakentamisessa mennään kaupunkisuunnittelun, rakennusopin ja asuntosuunnittelun puolelle. Yhteistyön kehittäminen on olennaista.

Haasteena opetuksessa on rahoitus ja hallituksen puolelta tuleva paine nostaa opiskelijamääriä. Arkkitehtuurin opetus on perustunut pieniin ryhmiin, joissa kontakti opettajan ja opiskelijan välillä on ollut läheinen. Massaopiskeluun siirtyminen muuttaisi paljon opiskelun luonnetta.

Suomessa ollaan moneen muuhun maahan verrattuna jälkijunassa esimerkiksi kestävän rakentamisen integroinnissa osaksi opetusta. Mielestäni sen pitäisi olla mukana kaikessa. Tämä koskee myös arkkitehtuurin historiaa.

Mitä muuta kuin arkkitehtuuri elämääsi mahtuu?
– Arkkitehtuurin ohella olen kiinnostunut kuvataiteista, musiikista ja teatterista. Taiteiden saralla abstrakti ekspressionismi ja informalismi puhuttelevat eniten. Myös italialainen ja Lähi-idän keittiö ovat minulle tärkeitä. Ruoanlaitto on arkinen asia, jolla voi jalostaa elämää.

Taavi Lindfors

Katsaus 2020

EHDOTA KOHTEITA!

Suomen arkkitehtuurin kaksivuotiskatsaus tarjoaa läpileikkauksen korkeatasoiseen kotimaiseen nykyarkkitehtuuriin. Ehdotustenne pohjalta, asiantuntijajuryn arvioimana. Kiertonäyttely ja näyttelyjulkaisu esitellään yleisölle Arkkitehtuurimuseossa Helsingissä syksyllä 2020.

Haemme nyt 1.7.2017–31.12.2019 valmistuneita/valmistuvia rakennuksia, sisustuksia, maisemasuunnittelukohteita sekä yhdyskuntasuunnittelun osalta myös projekteja, joiden kaava tai muu suunnitelma on hyväksytty samana aikana. Esiteltävät työt valitsee asiantuntijajury.

Kohteita voivat ehdottaa niiden suunnittelijat ja kaikki muut arkkitehtuurista kiinnostuneet.

Ilmoita kohteita 31.12.2019 mennessä. Ehdotusaineistoa ja toimitustapaa koskevat ohjeet osoitteessa:

www.mfa.fi/ehdota

ARKKITEHTUURIMUSEO
SUOMEN ARKKITEHTILIITTO SAFA
ALVAR AALTO -SÄÄTIÖ

Nykyistä kaavoitusjärjestelmää on kehitettävä

Ilmastonmuutos, eriarvoistuminen, väestörakenne ja kaupungistuminen asettavat yhdyskuntasuunnittelulle yhä suurempia haasteita. Suomen Arkkitehtiliitto SAFA pitää ensiarvoisen tärkeänä, että myös tuleva kaavoitusjärjestelmä mahdollistaa hyvän ja kestävän elinympäristön suunnittelun. Nykyistä maankäyttö- ja rakennuslakia on sovellettu turhan kapeasti.

– On tärkeää, että ympäristön kauneus, kulttuuriarvojen vaaliminen, kestävyys ja käytettävyys kirjataan lain yleiseen osaan. Hyvä elinympäristö on edellytys muiden tavoitteiden, kuten ilmastonmuutoksen ehkäisyn ja kansallisen turvallisuuden saavuttamiseksi, sanoo SAFAn puheenjohtaja **Henna Helander**.

> Hyvä elinympäristö on edellytys muiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
> – Henna Helander

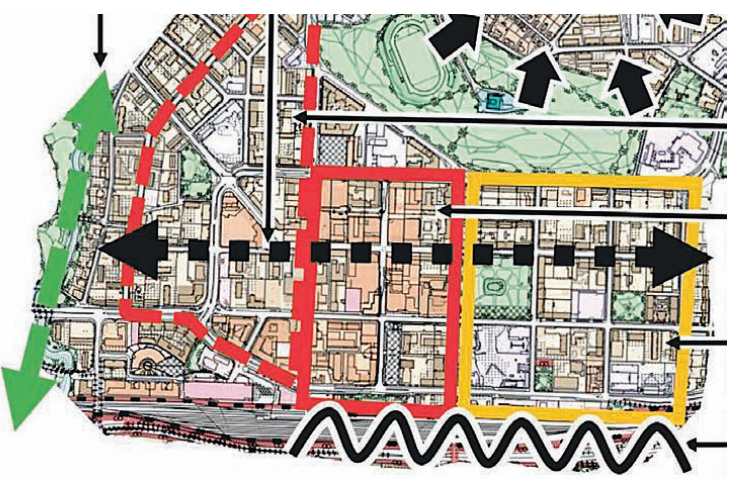

Kaavajärjestelmältä on toivottu enemmän joustavuutta erityisesti runsaasti aikaa vievien kaavamuutosten takia. Kaavoituksesta rakennuksen toteutukseen voi kulua pitkä aika, ja kaavoituksessa asetut tavoitteet voivat vanhentua.

– Tällaiset tilanteet pitäisi voida ratkaista poikkeamismenettelyillä, joita tulee kehittää vastaamaan muuttuvia tarpeita. Näin voitaisiin varmistaa nopeat, eri kaavatasot lävistävät muutokset. Joustavuutta voidaan lisätä myös ottamalla rakennusjärjestyksen tarjoamat mahdollisuudet kunnissa laajempaan käyttöön. Olisi syytä selvittää myös muiden instrumenttien, kuten MAL-sopimusten, tarjoamia mahdollisuuksia, Helander sanoo.

Kuntien erityistarpeet huomioitava

Ympäristöministeriön alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän pykäläluonnoksessa nykyiset asema- ja yleiskaavat korvataan yhdellä kuntakaavalla ja kaupunkiseuduille laaditaan uusi kaupunkiseutukaava.

Kaupunkiseutujen yhteissuunnitteluun tulee löytää esitettyä parempi instrumentti, joka tukee kaupunkiseutujen kokonaisvaltaista kehittämistä. Myös kuntakaavoitusta tulee kehittää nykyisten asema- ja yleiskaavojen pohjalta. Esitetystä kuntakaavan mallista ei synny luotettavaa kuvaa kokonaisvaltaisen ja yksityiskohtaisen suunnittelun yhdistämisestä.

– Etenkin kehittyvissä kaupungeissa tarvitaan erilliset, strategisen tason ja tarkemmin rakentamista ohjaavan tason kaavat. Nykyisessä järjestelmässä luonteeltaan erilaiset asiat on päätöksenteossa pidetty erillään ja päättäjät ja kaupunkilaiset ovat ymmärtäneet, millä suunnittelun tasolla liikutaan. Yhden kuntakaavan kohdalla tällaista selkeää jakoa ei olisi, sanoo SAFAn maankäyttö- ja rakennuslakityöryhmän puheenjohtaja **Timo Hintsanen**.

– Kunnassa voi olla menossa samanaikaisesti sekä yleiskaavaprosessi että useita asemakaavaprosesseja, joiden tavoitteet ovat varsin erilaiset. On varmistettava, että kaikki tietävät, millä tasolla prosessissa kulloinkin liikutaan.

Kunnalla täytyy myös jatkossa olla oikeus määritellä, minkälaisia kaavainstrumentteja se alueellaan soveltaa ja miten se skaalaa niitä eri tilanteisiin. Yhden kuntakaavan mallissa ei ole huomioitu kasvukeskusten ja toisaalta taantuvien kuntien erityiskysymyksiä.

SAFAn puheenjohtajana jatkaa Henna Helander

SAFAn liittovaltuusto vahvisti syyskokouksessaan 10.12. SAFAn hallituksen, vaalivaliokunnan ja eettisen valiokunnan kokoonpanot. Liiton puheenjohtajana jatkaa **Henna Helander**, varapuheenjohtajista jatkaa **Harri Hautajärvi** ja uudeksi valittiin **Auvo Lindroos**. Liittovaltuuston puheenjohtajana jatkaa **Maarit Kaipiainen**.

Liittovaltuusto vahvisti vaalivaliokunnan esityksen mukaisesti SAFAn hallituksen jäsenet: **Miia Perkkiö**, **Tuomo Hahl**, **Anne Jarva**, **Matti Tapaninen**, **Seppo Niiranen**, **Noora Laak**, **Esa Kauppi**, **Eeva Korhonen** ja **Juuso Pajukko**.

Eettisen valiokunnan jäseniksi tulivat **Rosemarie Schnitzler**, **Crista Toivola**, **Aaro Artto**, **Johanna Hyrkäs**, **Anneli Lyytikkä**, **Satu Niemi**, **Kirsti Reskalenko**, **Maija Villanen**, **Riikka Ahonen** ja **Verna Hahtola**.

Vaalivaliokunnan jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen valitsijayhdistykset esittivät seuraavia: **Pekka Lehtinen** (Roy Mänttäri), **Hanna Pikkarainen** (Mikko Nurminen), **Tuomo Sirkiä** (Sini Koskinen), **Tiia Ettala** (Janne Teräsvirta), **Antti Westerlund** (Salla Hoppu), **Jussi Ukkonen** (Emmi Jääskeläinen), **Maria Ahokas** (Mikko Siitonen), **Gunilla Lång-Kivilinna** (Markku Hannonen), **Panu Latvala** (Petteri Littu) ja **Erno Laakso** (Antti Jäppinen).

Itsenäisyyspäivän kunniamerkkejä arkkitehdeille

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** jakoi itsenäisyyspäivänä kunniamerkkejä. SAFAn ehdotuksesta kunniamerkin sai kuusi arkkitehtijäsentä.

Suomen Valkoisen Ruusun I-luokan ritarimerkin sai **Kari Raimoranta**. Suomen Leijonan I-luokan ritarimerkki myönnettiin **Esa Laaksoselle** ja **Janne Pihlajaniemelle**. Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkin saivat **Marko Huttunen**, **Jouni Kaipia** ja **Mona Schalin**.

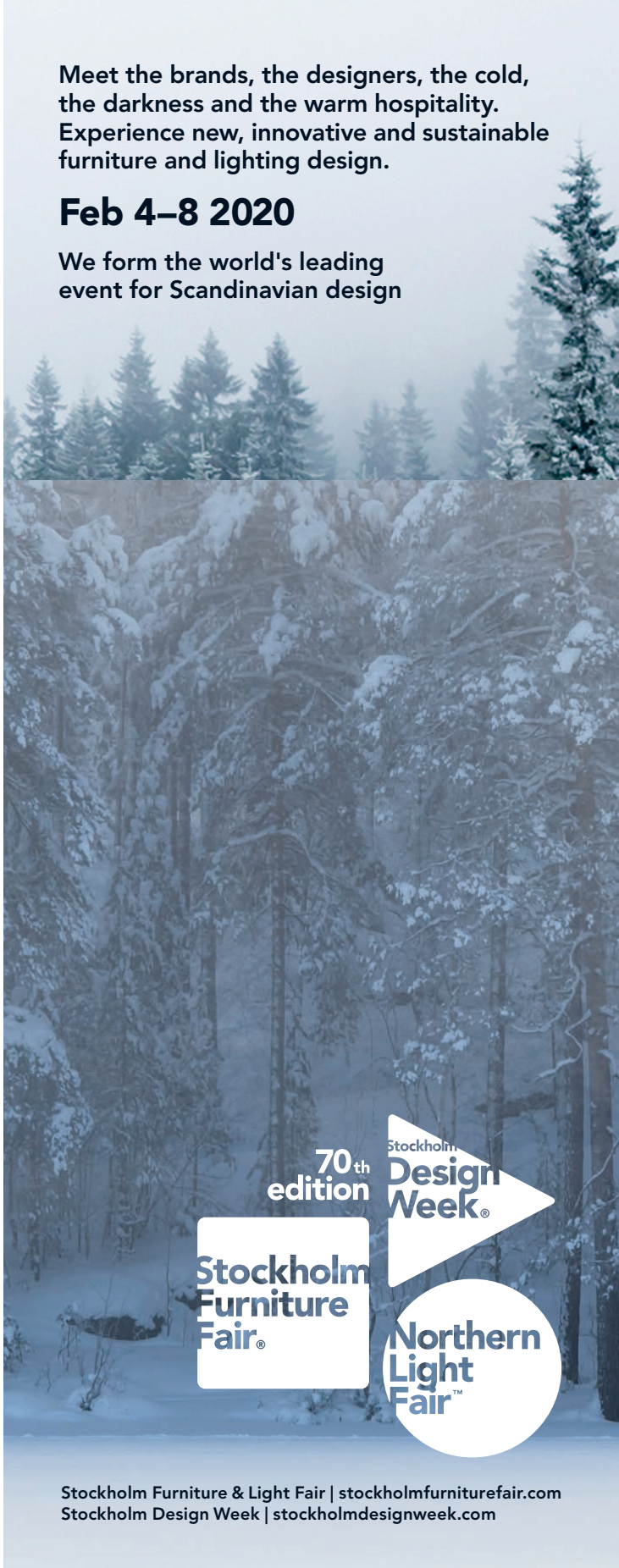

Taloja luonnonmateriaaleista

Pelto on savivelliä, jossa muistona puimurin käynniltä lilluu oljenkorsia. Näky on harmaa, mutta saattaa kätkeä ratkaisun ilmastokriisin huoliin ja rakentamisen materiaalipulmiin: savea ja olkeahan meillä riittää, ja niillä on lähes olematon hiilijalanjälki.

Savi, olki ja muut luonnonmateriaalit ovat tuoreen *Rakennuslehden* artikkelin mukaan yleistymässä, kun betonille ja toisaalta metsien hakkuulle pitäisi keksiä vaihtoehtoja. Lehti epäilee, että kun hiilijalanjälki ratkaisee, saattavat luonnonmukaiset materiaalit syrjäyttää energiatehokkuudeltaan paremman mutta ympäristöä kuormittavan materiaalin. Muovittomuus ja luonnonmukaisuus ovat nousevia trendejä.

EKO-SAFA kävi lokakuun alussa tutustumassa Natural Building Companyn olkipaalielementeistä toteuttamaan pientaloon Inkoossa. Talon elementit ovat puuvahvisteisia ja kantavia. Elementin paksuus on 40 senttimetriä, ja sen eristävyys riittää jopa passiivitalorakentamiseen. Olki on juntattu elementtiin niin tiheään, että se on ilmatiivis, tuli ei siihen tartu eikä hiirikään saa sinne käytäviä aikaiseksi. Elementit ovat moduulimittaisia.

Rakennuksessa on ulkoseinien sisäpinnoissa kolme kerrosrappausta, ulkopintaa suojaa tuulensuojalevy ja laudoitus. Sähköt ja muut roilot on upotettu olkiseinään. Asukas saa talon valmistuttua säkillisen savilaastia oikealla pigmentillä, jotta mahdollisia kolhuja voi helposti paikkailla.

Vaikka elementit tuodaan Latviasta, olkitalon hiilijalanjälki jää hyvin pieneksi. Olkiseinä varastoi hiiltä siinä missä puukin.

Savi voisi korvata betonia

Marraskuussa EKO-SAFAn vaalikokouksen yhteydessä arkkitehti **Kristiina Kuusiluoma** kertoi massiivisavirakentamisesta. Kuusiluoma tutki diplomityössään massiivisaven käyttämistä uudisrakentamisessa Päivölän koerakentamiskohteessa Mäntsälässä.

Massiivisavirakentamisessa (*rammed earth* -tekniikka) kiviainesten ja saven seosta tiivistetään muottien väliin kantavaksi seinäksi. Savi toimii seoksessa sementin tapaan sideaineena. Seoksesta voidaan tiivistää myös esimerkiksi lattiarakenteita.

Erilaisia savirakennustekniikoita on syntynyt vuosituhansien saatossa kymmeniä eri puolilla maapalloa. Suomessa perinteisiä savirakenteita ovat massiivi- eli iskosseinä ja savella muurattu pölkkyseinä. Lisäksi savea on käytetty erilaisissa liittorakenteissa hirren kanssa sekä palon- ja tuholaissuojaaineena. Massiivisavirakenteinen vuonna 1784 valmistunut Strömforsin ruukin majatalo Ruotsinpyhtäällä on edelleen aktiivikäytössä.

Usein jo tontin kaivuumassat ovat hyödynnettävissä massiivisavirakentamisessa. Kuljettamisesta ei päästöjä synny. Massiivisavea ei tarvitse myöskään polttaa, ja Kuusiluoman mukaan savirakentamisessa kuluu vain prosentti siitä energiasta, mikä betonirakentamisessa käytetään. Tällä hetkellä Kuusiluoma on kehittämässä savielementtejä Päivölään yhdessä Vihdin Betonin kanssa. Saksassa savesta on valmistettu kerrostaloja.

Savipinta tasaa sisäilman kosteutta, ja niin massiivisavi- kuin saviolkirakenne ovat hengittäviä eli mahdollistavat kosteuden liikkumisen seinärakenteessa. Rakennusjätettäkään ei synny – materiaalit voi palauttaa sinne, mistä ne ovat tulleetkin.

Pekka Hänninen

Liukuvaluna toteutettavaa massiivisaviseinää.

KRISTIINA KUUSILUOMA

KUVAT: WELLU HÄMÄLÄINEN

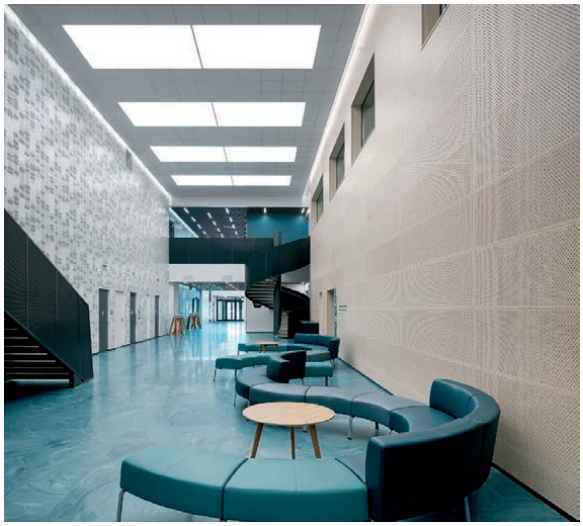

Medisiina D:n lääketieteen laitosrakennuksessa sisustuksen muotokielen ja värien inspiraationa ovat mikroskooppikuvat.

Turun kaupunginteatterin 1960-lukulainen aula kätkee uuden tekniikan.

Turku potee arkkitehtipulaa

Yrittäjä-SAFA on päättänyt avata keskustelu-yhteyksiä jalkautumalla eri puolille Suomea. Ensimmäisenä vuorossa oli marraskuinen Turku.

Päivän ohjelmaan kuuluivat kohdekäynnit eri puolilla Turkua, yhteistyössä Turun kaupungin kanssa järjestetty miniseminaari sekä iltapuolella Mokat-klubi. Miniseminaari keräsi yhteen turkulaisia ja helsinkiläisiä arkkitehtiyrittäjiä. Tärkeimmiksi puheenaiheiksi nousivat kasvava kaupunki ja koulutuskysymykset.

Telakan omistajuuden vaihtuminen muutamia vuosia sitten aloitti Turun talouden suunnanmuutoksen, jota kaupunki pyrkii vahvistamaan. Nopeasti kasvava kaupunki tähtää kunnianhimoisesti hiilineutraaliin tulevaisuuteen jo vuoteen 2029 mennessä muun muassa bio- ja kiertotaloutta kehittämällä.

Kaupunkisuunnittelujohtaja **Timo Hintsasella** on näköpiirissään kolme kärkihanketta. Ensinnäkin Kupittaan Tiedepuistoon rakennetaan verkostomalleihin perustuva monipuolinen osaamiskeskittymä. Turkulaisten visioissa sinne saavutaan tulevaisuudessa laajalta alueelta tunnin junalla.

Kaksi muuta suurta hanketta ovat keskustan kehittäminen viihtyisänä kaupan ja kulttuurin ympäristönä sekä Linnanniemi, merellinen osa Turun laajenevaa keskustaa. Sekä Tiedepuistosta että Linnanniemestä on luvassa lähiaikoina ideakilpailu.

Tulokkaita on vaikea houkutella

Turussa on suhteellisen vähän arkkitehtitoimistoja, mutta töitä on tarjolla paljon. Kaupunkikehitysryhmän johtava asiantuntija **Esa Tuomisto** kertoi, että Turku potee työvoimapulaa ja arkkitehtitoimistoilla on rekrytointivaikeuksia. Koska Turussa ei kouluteta arkkitehteja, tulokkaita on vaikea houkutella.

Kokeiltu kuitenkin on. Kaupunki on perustanut kesäteekkari-hankkeen, jossa se tarjoaa ilmaisen asunnon ja joukkoliikennekortin opiskelijalle kesän ajaksi juurruttaakseen tämän suhdetta paikkakuntaan. Kovin moni ei kuitenkaan ole jäänyt.

Vastauksena työvoimapulaan on pohdittu rakennusarkkitehtikoulutuksen aloittamista. Turun ammattikorkeakoulun rehtori **Vesa Taatilan** puheenvuoro aiheesta herätti vilkasta keskustelua.

Arkkitehdit olivat huolissaan siitä, että rakennusarkkitehti pätevöityy muodollisesti liian helposti samoihin tehtäviin kuin pidemmän ja sisällöllisesti erilaisen koulutuksen saanut arkkitehti. Ennen pitkää rakennusarkkitehdit perustavat omia toimistojaan, jotka kilpailevat samoista toimeksiannoista köykäisemmin eväin. Arkkitehtitoimistojen on sellaisessa tilan-

> Kaupunki tarjoaa ilmaisen asunnon ja joukkoliikennekortin opiskelijalle kesän ajaksi.

MARIANNA HEIKINHEIMO

teessa vaikea erottautua tilaajan silmissä ja perustella valituksi tulemista suunnittelun laadulla.

Toisaalta rakennusarkkitehtikoulutuksen aloittaminen on kokonaisuudessaan nähty positiivisena aloitteena erityisesti työvoimapulan ja toimistojen sisäisen työnjaon ja kustannuspaineiden kannalta.

Konsulttitavaratalot valtaavat elintilaa

ATL:n toiminnanjohtajan **Kalle Euron** mukaan suomalaisen yhteiskunnan kannattaisi panostaa luovaan sektoriin entistä enemmän. Esimerkiksi Norjassa, missä väkiluku on samaa luokkaa kuin Suomessa, arkkitehteja ja arkkitehtitoimistoja on tuplamäärä. Suurimmat arkkitehtitoimistot ovat siellä henkilöstömäärältään kuusinkertaisia Suomeen verrattuna.

Keskusteluissa yhteiseksi huolenaiheeksi nousi pääomasijoitusyhtiöiden tulo pohjoismaisille konsulttimarkkinoille. Uudet konsulttitavaratalot valtaavat elintilaa pienemmiltä toimijoilta niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla, ja ne ovat vähemmän riippuvaisia sisämarkkinoiden suhdannevaihteluista. Arkkitehtiyrittäjät pitivät valistuneita tilaajia tärkeinä pelinavaajina ja vientiin panostamista valtion velvollisuutena Tanskan malliin.

Valoa syksyiseen tunnelmaan toi **Niklas Kronbergin** tarina Schauman Arkkitehtien onnistumisen kierteestä. Kierteen käynnistivät suuret toimeksiannot ja sukupolvenvaihdos, ja yritys on huolehtinut aktiivisesti muun muassa maineestaan ja henkilökunnan hyvinvoinnista. Uusia henkilöitä kuunnellaan tarkasti, ja joka viikko henkilökunnan kanssa pidetään palaveri ajankohtaisista asioista.

Monella turkulaistoimistolla, myös Schauman Arkkitehdeilla, on jalansijaa Helsingissä – ja päinvastoin.

Marianna Heikinheimo
TkT, arkkitehti SAFA, Yrittäjä-SAFA

CEDERQVIST & JÄNTTI ARKKITEHDIT

Näkymä Tiedepuistoon keskustan suunnasta. Korkeat rakennukset sijaitsevat Kupittaan aseman ympärillä. Niiden takana avautuu Tiedepuiston laajentumisalue Itäharjulla.

Kohti vuotta 2025

JAAKKO HIPPINEN

Joukko ala- ja paikallisosastojen johtokuntien väkeä vietti marraskuisen iltapäivän SAFAn toimistolla keskustellen ensi vuoden toiminnasta ja kuullen maankäyttö- ja rakennuslain muutoksista sekä SAFAn strategiauudistuksesta.

Kuluvaa vuotta ovat sävyttäneet valtakunnallisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman valmistelu ja maankäyttö- ja rakennuslain käynnissä oleva uudistus. Liiton puheenjohtajan **Henna Helanderin** mukaan SAFA pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan lakikokonaisuuteen.

– Pyrimme pitämään huolen esimerkiksi siitä, että rakennetun ympäristön kauneus ja laatu pysyvät osana säädösten sanastoa jatkossakin, Helander sanoi.

SAFAn erityisasiantuntija **Heini Korpelainen** kertoi maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen tilanteesta. Uudistus jatkuu vielä koko ensi vuoden, ja lähikuukausina on tulossa kommentoitavaksi useita pykäläluonnoksia osoitteessa mrluudistus.fi.

– SAFAn edustus lakikokonaisuuden valmistelussa on hyvä – kaikissa viidessä lakia valmistelevassa jaoksessa on jäseninä arkkitehteja. Mutta kommentteja ympäristöministeriön pykäläluonnoksiin pitäisi saada mahdollisimman laajalta rintamalta, eri aloilla toimivilta arkkitehdeilta, Korpelainen sanoi.

Osastoja kehotettiinkin kannustamaan oman alueensa arkkitehteja ottamaan kantaa nyt, kun se on vielä mahdollista: lakiuudistus tulee vaikuttamaan mittavasti arkkitehtien työkenttään, niin kaupungeissa kuin pienemmillä paikkakunnilla.

Arkkitehtipäivät 2020 Turussa

Vuoden 2020 Arkkitehtipäivät järjestetään Turussa 8. toukokuuta. SAFAn tapahtumista vastaava projektikoordinaattori **Pipsa Penttinen** kannusti osastoja ilmoittamaan hyvissä ajoin halukkuudestaan järjestää tulevien vuosien Arkkitehtipäiviä.

– Arkkitehtipäivien kehittämiseksi on perustettu työryhmä, joka pohtii tilaisuuden tavoitteita ja uudistaa konseptia tavoitteiden mukaisesti, Penttinen kertoi.

SAFAn verkkosivu-uudistuksen myötä osastot halutaan tuoda myös visuaalisesti osaksi SAFAn sivustoa. Monet osastoista ovat aktiivisia sosiaalisessa mediassa, mutta viestintää täydentää ensi vuodesta lähtien osastojen SAFA -sateenkaaren alla toimivat, uudistuneet verkkosivut, joilla voi viestiä tulevista tapahtumista, oman alueen työpaikoista ja muista uutisista.

> Pyrimme pitämään huolen siitä, että rakennetun ympäristön kauneus ja laatu pysyvät osana säädösten sanastoa jatkossakin.
> – Henna Helander

Yhteinen, osaava ja vaikuttava SAFA

Liittovaltuuston varapuheenjohtaja **Inari Virkkala** esitteli yhdessä hallituksen jäsenen **Noora Laakin** kanssa valmistelemaansa SAFAn strategiaa, joka tähtää vuoteen 2025. Uudistusta on työstetty syksyn mittaan työpajoissa yhdessä liiton luottamushenkilöiden, hallituksen ja SAFAn toimiston henkilöstön kanssa.

– Tavoitteena on jatkossa niin sanottu rullaava prosessi, kolmen vuoden liittovaltuustokausittain tarkistettava strategia, Virkkala kertoi.

Uudistettu strategia jakaantuu kolmeen osaan: Yhteinen SAFA, Osaava SAFA ja Vaikuttava SAFA. Strategian lisäksi laaditaan erilliset tiheämmin päivitettävät tavoitepaperit vaikuttamistyötä varten. Strategia on joulukuussa kokoontuvan liittovaltuuston vahvistamista vaille valmis, minkä jälkeen on jalkauttamisen vuoro.

Päivi Virtanen

Yrittäjä, byrokraatti, konsultti vai toimistotyöläinen?

Karrikoidut opiskelijapolvet kuvaavat, miten nykyiset maisema-arkkitehdit ovat sijoittuneet työelämään ja millaisia tehtäviä he tekevät.

Kuluvana vuonna on vietetty maisema-arkkitehtuurin koulutusohjelman 30-vuotisjuhlaa. Ammattikunnan juuret ulottuvat kuitenkin tätä pidemmälle.

Ryhmittelin Maisema-arkkitehtiliiton jäsenten Maisema-barometri 2018 -kyselyyn antamat vastaukset neljään ryhmään opiskelun aloitusvuoden perusteella. Näin syntyi karrikoidut opiskelijapolvet, joiden avulla voi hahmotella ammattikunnan urapolkuja ja osaamisalueita.

Tietä raivanneet ”yrittäjät”

Tässä ryhmässä ovat vuosina 1950–1988 opintonsa aloittaneet. 16 vastaajaa, joiden keskimääräinen ikä on 62 vuotta.

Tietä raivannut sukupolvi aloitti opintonsa ennen koulutusohjelman perustamista. He muodostavat kyselyn vähemmistön. Puolet heistä on päätoimisia yrittäjiä ja viidennes sivutoimisia yrittäjiä. Neljännes on eläkkeellä.

Osa siirtyi uuteen tutkintoon, kun se oli mahdollista, mutta suurin osa on valmistunut muulla tutkinnolla. Maisema-arkkitehtikoulutusta annettiin Teknillisessä korkeakoulussa jo vuosina 1969–1988 ja Helsingin yliopistossa vuosina 1964–1969. Sitä ennen oppia haettiin muun muassa Lepaan puutarhaopistosta ja ulkomailta. Melkein joka toinen on työskennellyt valmistumisen jälkeen ulkomailla.

Nämä vastaajat ovat ammattialan monitaitureita, jotka eivät epäröi tarttua mihin tahansa tehtävään rakennuttamisesta valaistussuunnitteluun ja työmaavalvontaan. Yksikään osaamisalue ei ole tälle ryhmälle tuntematon. Työtehtäviensä kannalta tärkeimmiksi osaamisalueiksi he ilmoittavat uuden luomisen, uusien ratkaisujen etsimisen, jota seuraa järjestyksessä arkkitehtoninen muodonanto ja ekologian tuntemus.

Neuvottelutaitoiset ”byrokraatit”

Vuosina 1989–1998 aloittaneet. 25 vastaajaa, joiden keskimääräinen ikä on 46 vuotta.

Uuden koulutusohjelman esikoisten harteille asetettiin suuria tulevaisuuden toiveita, ja he myös täyttivät ison yhteiskunnallisen tarpeen. Ryhmä muodostaa neljänneksen kyselyn vastaajista, ja se on kyselyn miesvaltaisin: joka neljäs on mies.

Peräti 60 prosenttia tämän ryhmän vastaajista työskentelee nykyisin julkishallinnon tehtävissä: kaupungeilla ja kunnilla, valtiolla sekä opetus- ja tutkimustehtävissä. Vastaava osuus muissa ryhmissä on korkeintaan kolmannes. Vain joka viides on päätoiminen yrittäjä, ja vielä harvempi on aiemminkaan ollut yrittäjä.

Jokaisella vastaajalla on nykyisin vain yksi päätyö. Aiempaa työhistoriaa vastaajilla on eniten yksityiseltä sektorilta, erityisesti monialaisista konsulttitoimistoista ja maisema-arkkitehtitoimistoista. Vain 12 prosenttia on työskennellyt ulkomailla.

Työtehtäviensä kannalta tärkeimmäksi osaamisalueeksi tämä ryhmä nimeää neuvottelutaidot, mikä selittynee julkishallinnon tehtävien suurella osuudella. Toiseksi tärkeintä on käytännön ongelmien ratkominen, kolmantena tulevat esiintymistaidot ja neljäntenä kaupunkitilan suunnittelu.

Useiden tulonlähteiden ”konsultit”

Vuosina 1999–2008 aloittaneet. 39 vastaajaa, joiden keskimääräinen ikä on 36 vuotta.

Tämä opiskelijapolvi on vastaajajoukoltaan suurin. He ovat opiskelleet aikana, jolloin koulutusohjelma on ollut sisällöllisesti kattavin mutta tarjonnut melko vähän valinnanvapautta. Ryhmästä 60 prosenttia on nykyisin töissä yksityisen työnantajan palveluksessa, erityisesti monialaisissa konsulttitoimistoissa. Joka neljäs on töissä kunnan palveluksessa. Vain 10 prosenttia on päätoimisia yrittäjiä ja 5 prosenttia sivutoimisia yrittäjiä.

Kolmasosan elanto kertynee useista tulonlähteistä, sillä moni ilmoittaa tekevänsä päätyön ohella muitakin töitä, kuten opetus-, tutkimus- ja järjestötyötä. Aiempaa työhistoriaa useimmilla on kunnan tai kaupungin palveluksessa tai toisissa konsulttitoimistoissa. 13 prosenttia on työskennellyt ulkomailla.

Tärkeimmäksi osaamisalueeksi työtehtävissään nämä vastaajat kokivat käytännön ongelmanratkaisun. Seuraavaksi tulivat tietotekniset taidot, esiintymistaito, neuvottelutaito ja arkkitehtoninen muodonanto.

Toisen tutkinnon ”toimistotyöläiset”

Vuosina 2009–2018 aloittaneet. 30 vastaajaa, joista 13 opiskelijoita. Keskimääräinen ikä on 31 vuotta.

Viimeisimpänä opintonsa aloittaneiden opiskeluaikaan sisältyy muutama tutkintouudistus ja opiskeluajan kiristys. Aalto-yliopisto aloitti toimintansa vuonna 2009. Sisäänottomääriä

nostettiin, ja avattiin erillinen haku suoraan maisteriohjelmaan. Joka kolmannella tämän opiskelijapolven edustajista on jokin aiempi tutkinto, kun edellisten polvien edustajilla toinen tutkinto on vain joka kahdeksannella.

Ryhmään lukeutuu 30 prosenttia vastaajista. Ryhmä on varsin naisvaltainen, vain kymmenesosa on miehiä. 73 prosenttia on töissä yksityisellä sektorilla, erityisesti maisema-arkkitehtitoimistoissa työntekijöinä. Viidennes on töissä kunnan palveluksessa, ja vain 6 prosenttia on yrittäjiä. Työtehtäviin lukeutuu jonkin verran enemmän visualisointeja ja laaja-alaista maisemasuunnittelua kuin aiemmilla polvilla.

Työtehtävien kannalta tälle ryhmälle tärkein osaamisalue on arkkitehtoninen muodonanto. Seuraavaksi tärkeintä on tietotekninen osaaminen, käytännön ongelmanratkaisu, uuden luominen ja kaupunkitilan suunnittelu.

Varaa valita työpaikkansa

Enemmistö maisema-arkkitehdeista työskentelee yksityisellä sektorilla. Kun tilannetta verrataan aiempaan kyselyyn vuodelta 2010, yrittämisen työllistävä osuus on noussut ja monialaisten konsulttitoimistojen laskenut. Maisema-arkkitehtitoimistojen lukumäärä ei ole kasvanut, mutta toimistot ovat kooltaan aiempaa suurempia.

Kuntien ja kaupunkien palveluksessa olevien osuus on hieman vähentynyt. Valtiohallinnon, opetus- ja tutkimustyön sekä järjestötyön työllistämät jäsenet voidaan valitettavasti edelleen laskea yhden käden sormilla.

Maisema-arkkitehtien viisi tyypillisintä työtehtävää ovat yleisimmästä alkaen yksityiskohtainen maisemasuunnittelu, suunnittelua palvelevat selvitykset, yhdyskunta- ja kaupunkisuunnittelu, projektinjohto ja laaja-alainen maisemasuunnittelu. Työtehtävien kannalta keskeisimpiä osaamisalueita ovat käytännön ongelmanratkaisu, neuvottelutaito, uuden luominen, arkkitehtoninen muodonanto ja esiintymistaito. Järjestys on hieman erilainen eri opiskelijapolvissa.

Arkkitehtien vastaavassa kyselyssä vuodelta 2014 viiden tärkeimmän työtehtävän joukkoon olivat kiilanneet pääsuunnittelijan tehtävät ja esimiestehtävät. Osaamisalueiden kohdalla arkkitehtien kärkiviisikossa esiintyi lainsäädännön tuntemus, ja arkkitehtoninen muodonanto oli vasta sijalla 11.

Maisema-arkkitehteja on Suomessa edelleen vain muutama sata, ja työllisyysaste on pysynyt korkeana. Lähes kaikki työllistyvät jo opintojen aikana tai heti valmistumisen jälkeen. Maisema-arkkitehdeilla on siis varaa valita työpaikkansa. Tästä huolimatta tuloksissa yllätti nuorten yrittäjien suhteellisesti pieni määrä.

Meri Mannerla-Magnusson

Kirjoittaja toimii lehtorina Aalto-yliopistossa.

MARIA MIKLAS

Arkkitehtuurin valtionpalkinto Gretel Hemgårdille

Maisema-arkkitehti MARK Gretel Hemgård sai vuoden 2019 arkkitehtuurin valtionpalkinnon taiteellisesta työstään maisema-arkkitehtuurin luojana ja maisemanäkökulman puolestapuhujana.

Gretel Hemgård (s. 1948) on tehnyt pitkäaikaista taiteellista työtä maisemasuunnittelussa ja restauroinnissa sekä toiminut maisema-arkkitehtuurin hyväksi kansainvälisesti ja kotimaassa. Hänen työssään korostuu suunnittelun pitkäjänteisyys, ja monet toteutuksista ovat lajinsa parhaimpia Suomessa.

Uusille rakennettaville alueille on hänen suunnitelmistaan syntynyt laaja kirjo kaupunkiympäristöjen arkkitehtuuria, puistoja, katuja, hautausmaita, pihoja ja maisemateoksia, joissa maisemasuunnittelu ja -arkkitehtuuri ovat mukana arkkitehtuurin rinnalla ja samalla itsenäisinä teoksina.

– Uskon, että saamani palkinto on tarkoitettu tunnustukseksi koko maisema-arkkitehtuurille. Henkilökohtaisesti tämä on tietysti suuri kunnia, sillä palkinto on arvokkain tunnustus, jonka maisema-arkkitehti tai arkkitehti voi saada. Mielelläni jakaisinkin huomionosoituksen kaikkien kanssa, Hemgård sanoo.

Taiteen edistämiskeskuksen asiantuntijoina toimivat valtion taidetoimikunnat päättävät vuosittain taiteenalansa valtionpalkinnoista. Arkkitehtuurin valtionpalkinnosta päättää arkkitehtuuri- ja muotoilutoimikunta. Palkinnot jakoi tiede- ja kulttuuriministeri **Hanna Kosonen**.

PÄÄSUUNNITTELIJAKOULUTUS 19

FISEn pääsuunnittelijoiden pätevyydentoteamismenettelyn mukaiseksi täydennyskoulutukseksi hyväksytty Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RILin, Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn, Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL:n, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIAn ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL:n yhteistyössä järjestämä pääsuunnittelijakoulutus.

KOULUTUKSEN HINTA

RIL:n, SAFAn, RIAn, RKL:n ja SIOn jäsenet
3 640 euroa + alv 24 % , muut 3 910 euroa + alv 24 %.

ILMOITTAUTUMISET

www.ril.fi/PS19

LISÄTIETOA

Elina Rantakallio, elina.rantakallio@ril.fi, 050 520 1168
Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi, 041 528 2952

OHJELMARUNKO

1. JAKSO 17.-18.3.2020, Helsinki
Pääsuunnittelijan toimintakenttä

2. JAKSO 21.-22.4.2020, Helsinki
Pääsuunnittelija rakennushankkeessa

3. JAKSO 19.-20.5.2020, Helsinki
Pääsuunnittelija korjausrakennushankkeessa

4. JAKSO 25.-26.8.2020, Helsinki
Pääsuunnittelijan henkilökohtaiset valmiudet

5. JAKSO 22.-23.9.2020, Helsinki
Pääsuunnittelun erityiskysymykset

Tarkemmat koulutuspaikat löydät verkkosivuilta.

TARKEMPI KOULUTUSOHJELMA:

ril.fi/PS19 ja safa.fi

HAMARI
auditorium furniture solutions

Toivotamme kaikille
yhteistyökumppaneillemme
Rauhaisaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

HAMARI auditorium furniture solutions Oy,
Runeberginkatu 34 E, FI-06100 Porvoo,
050 4641 375, www.hamari.pro

TOIMITILAA JA SYNERGIAA

Haetaan kumppania / kumppaneita jakamaan valoisa toimisto Punavuoren Mestaritalossa. Tarjolla on kalustettu 350 m² toimitila, josta näkymät kattojen yllä kolmeen ilmansuuntaan. Mahdollisuus vaikuttaa tilajakoon.

markku.puumala@heikkinen-komonen.fi / puh. 0103 210 414

HEIKKINEN + KOMONEN

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt, 3D-tulostus

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. +358 10 336 6030
tilitoimisto@apalvelu.fi

Member+:sta mobiilisovellus

Jäsenetupalvelu Member+:sta julkaistaan mobiiliversio vuoden 2020 alussa.

A-lomien tarjoama uusi sovellus yhdistää mobiilijäsenkortin, oman liiton uutisvirrat, palvelut sekä Member+:ssa tarjolla olevat jäsenedut ja lomahuoneistot.

Sovellus tarkistaa tarvittaessa jäsenyyden voimassaolon jokaisen käyttökerran yhteydessä suoraan liiton jäsenrekisteristä, jolloin erillistä rekisteröitymistä Member+:aan ei enää tarvita.

Sovellus on kaikkien akavalaisten liittojen käytössä.

Lisätietoa löytyy osoitteesta **www.memberplus.fi**.

member+

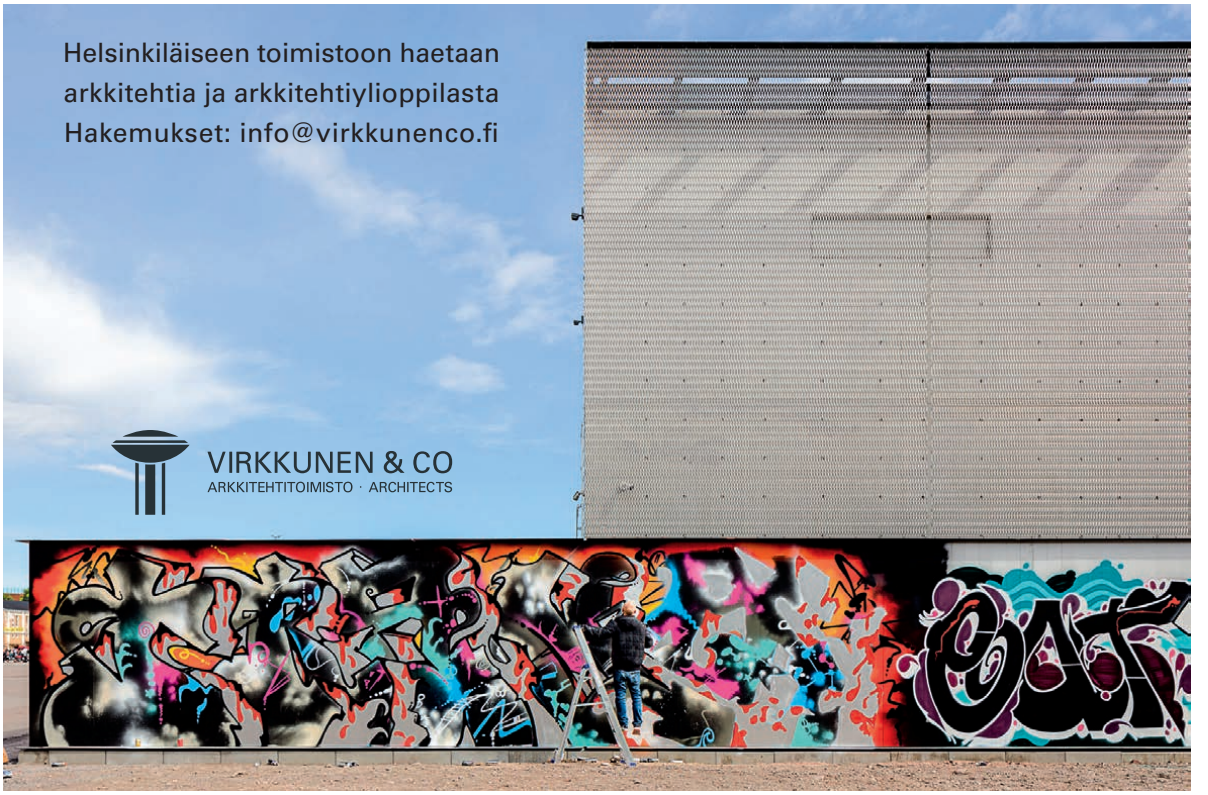

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla: www.safa.fi

Toimikuntiin etsitään asiantuntijoita vuodelle 2020

SAFAn uusi hallitus nimeää toimikunnat työnsä tueksi. Voit ilmoittautua tai esittää suosituksia henkilöistä ala- tai paikallisosastosi kautta tai suoraan SAFAn toimistoon.

Jotta SAFAn vaikuttaminen on laadukasta, ammattikunnan asiantuntemuksen ja osaamisen on oltava vahvana ja monipuolisena liiton hallituksen käytettävissä. Kuuteen toimikuntaan kuuluu vuosittain valittavat vakituiset jäsenet sekä tarpeen mukaan aihekohtaisesti työtä tukevat asiantuntijat. Vuosittain osa jäsenistä vaihtuu, ja heidän tilalleen etsitään ryhmää parhaiten täydentäviä safalaisia.

Ehdotuksen toimikuntien kokoonpanoista tekee hallitukselle vaalivaliokunta, jossa ovat edustettuna kaikki liittovaltuustoryhmät. Toimikuntien kokoonpanoissa kiinnitetään huomiota muun muassa liiton asiantuntemus- ja ammattiskaalan laaja-alaiseen hyödyntämiseen, ikä- ja sukupuolijakaumaan sekä maantieteelliseen tasapuolisuuteen. Tulevan vuoden kokoonpanoja suunnitellaan vuodenvaihteen tienoilla.

Lisätietoa toimikunnista: safa.fi/paatoksenteko

Onko sinussa aaltoa?

Tule töihin Arkkitehtipalveluun!

Meillä sinua ei istuteta valmiseen muottiin, vaan annamme vapautta rohkealle näkemykselle ja vastuuta toteutukselle – työympäristössä, jossa on helppo olla luova. Rohkea päätös tarttua uuteen mahdollisuuteen voi viedä työurasi uudelle aallolle, jossa pääset kehittämään osaamistasi motivoituneen tiimin tukemana.

Lue lisää ja aloita haku tekemällä työhaastattelun ensimmäinen osio osoitteessa rekry.arkkitehtipalvelu.fi

ARKKITEHTIPALVELU .fi

Haemme:

JYVÄSKYLÄÄN	HELSINKIIN	KUOPIOON	LAHTEEN	TAMPEREELLE
Pääsuunnittelijaa Projektiarkkitehtia	Pääsuunnittelijaa Projektiarkkitehtia Arkkitehtia suunnitteluryhmään Arkkit.yo harjoittelijaa	Kokenutta arkkitehtia	Pääsuunnittelijaa	Kokenutta pääsuunnittelijaa Projektiarkkitehtia

UUSI MONO-TUOLI

Pelkistämisen taidonnäyte

Design by Philip Kronqvist

Suljettu, veistosmainen muoto kätkee sisälleen ergonomisen ja kestävän auditoriotuolin. Istuin ja käsinojat nousevat esiin yhdellä liikkeellä synkronoidun vipumekanismin ansiosta. Suljettuna vain 12 cm syvä Mono istuu kauniisti ja tilaa säästäen niin katsomoihin, odotussaleihin kuin kapeisiin käytäviin. Huippuun hiotut tekniset ratkaisut takaavat istuimen kestävyyden ja laadukkuuden vaativissakin kohteissa.
Mono on Hamarin omaa tuotantoa. Saat tuolin valitsemallasi runko- ja kangasmateriaalilla.
Kiinnitys seinään, lattiaan tai omalla alustalla vapaasti pyörivänä. Kysy lisää.

Olemme mukana Navigate 2020 -messuilla Turun Messukeskuksessa 22.-23.1.2020 osastolla A78 ja Tukholman huonekalumessuilla 4.-8.2.2020 osastolla A07:30. Tervetuloa!

HAMARI
auditorium furniture solutions

HAMARI auditorium furniture solutions Oy
Runeberginkatu 34 E // FI-06100 Porvoo Finland // mobile 050 502 4731 // www.hamari.pro

Vitrea Oy kiittää yhteistyökumppaneitaan kuluneesta vuodesta ja toivottaa rauhallista joulun aikaa ja hyvää uutta vuotta!

VITREA

Lisätietoja:
www.vitrea.fi
09 8190 450